

„És várom, hogy az elkövetett jogtiprás ügyében <i>Jean Asselborn</i> luxemburgi külügyér úr, <i>Martin Schulz</i> , <i>Daniel Cohn-Bendit</i> , <i>Bokros Lajos</i> képviselők és »szócsőveik« – a <i>Die Welt</i> , a <i>Frankfurter Allgemeine Zeitung</i> , a <i>Financial Times</i> , a <i>Süddeutsche Zeitung</i> – értünk, a mi ügyünkért pont olyan hévvel és indulattal szálljanak síkra, mint ahogyan a médiatörvény esetében tették.” <i>Látja? Nem látja? Na látja!</i> ➤ 3. oldal	„Az asztronómusok, kalendáriumírók, a jelenségeket megfigyelő és lejegyző vagy évtizedekkel későbbi krónikákban ezekről a közzsájon forgó eseményekről írásban nyomot hagyó polgárok, tanítók és lelkészek többsége felvidéki és erdélyi evangélikus volt.” <i>Massa Simon emlékezete</i> ➤ 10. oldal	<i>Lecke profi képmutatóknak</i> ➤ 2. oldal <i>Figyelő szempár</i> ➤ 5. oldal <i>Festői Mikszáth-mesék Vanyarcon</i> ➤ 6. oldal <i>Azzá lenni, amivé az Úr teremtet</i> ➤ 7. oldal <i>Mekkora egy jeggyűrű súlya?</i> ➤ 9. oldal <i>Melléklet: ÚTITÁRS – magyar evangéliumi lap</i>
---	--	--

FOTÓ: LUKÁCS GABI

A jelen volt párok is kérhették Isten megerősítő áldását további közös életükre a Deák téri templomban tartott Bálint-napi koncerten. A házasság hetének alkalmából szervezett evangélikus rendezvény igei üzenetét *Mekis Péter* orgonaművész és a *Boyzless Voice* kórus hangversenye foglalta művészi keretbe.

Szélrózsa-hosszabbítás

➤ **Körös-part helyett Buda(pest), kánikula helyett kora tavaszi napsütés, középkezdés helyett hosszabbítás. A tavaly nyári szarvasi, „Középkezdés Veled...” mottójú Szélrózsa utótálalkozóját február 12-én tartották a fővárosi, Maczibányi Téri Művelődési Központban.**

Boldogságrecept à la Pál Feri
A Szélrózsa elképzelhetetlen lelki-szellemi táplálék nélkül. Nincs ez másként egy utótálalkozó esetében sem. Ilyesformán az alkalom – a közös éneklés és *Mesterházy Balázs*

kérdést az óbudai Kövi Szűz Mária-templom plébánosa. Ha csak céljaink vannak – mondta az előadó, aki a Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézetében is tanít –, előbb-utóbb belefásulunk a feladatokba, de ha szívünk legmélyebb vágyai szerint élünk, melyekben valamiképpen Isten van jelen, akkor a legnemesebb célokat is megvalósíthatjuk.

A nap végén további lelki útravaló is került a „hátizsákokba”: *Smidéliusz Gábor* korábbi Szélrózsa-ata áldással bocsátotta útjukra a résztvevőket.

Szélrózsa-hangulat
Mi kell a hamisítatlan Szélrózsa-hangulathoz?

A Pécsi Gospelkórus szolgálata

Szélrózsa-ata köszöntője után – rövid áhítattal vette kezdetét. *Zsíros András Lukács evangéliumának* azt a részét idézte, amikor az emmausi tanítványokkal való találkozás végén Jézus úgy tett, mintha tovább akarna menni, de miután a tanítványok marasztalták, velük maradt (vö. Lk 24,28–29). Ha igazi vágygal a szívünkben fordulunk Krisztus felé, és úgy kérjük, hogy legyen velünk, tőlünk sem fog elfordulni – hirdette a jelenlévőknek az örömhírt az Evangélikus Hittudományi Egyetem teológusotthonának lelkésze.

Ugyancsak szívünkben élő vágyainkról szólt *Pál Feri* atya délutáni, *Kapcsolataink fenntarthatósága* című előadása. Vajon mitől lesz erőnk, kedvünk, gusztusunk ahhoz, hogy keresztény életet éljünk? – tette fel a

Mindenekelőtt fiatalok (és örökifjak). A farsangi kínálatból február 12-én több mint háromszázan választották az utótálalkozót. Sokan az ország távoli pontjairól (Sopron, Kőszeg, Orosháza), mintegy húszan pedig Er-

délyből érkeztek a Maczibányi térre, hogy – például a KIE-kávéházban elfogyasztott forró kávé vagy tea mellett – felidézzék szarvasi élményeiket, és újabb impressziókat szerezzenek.

Pál Feri atya

A lelki-szellemi táplálékot nyújtó áhítat(ok), előadás(ok) mellett fontosak a koncertek is. Fellépett az egészen a találkozó előtti napokig *Credo* névvel szereplő *Korál-sziget*, a *Keresztmetszet*, a *Pécsi Gospelkórus*, a *Large Room*, az *Églégerő gospelkórus*, a *M.Is.K.A.* és természetesen a *Szélrózsa Band*.

Az ifjúsági találkozók mindig alkal-

Élményidőzés a KIE-kávéházban

mat adnak arra is, hogy a résztvevők rácsodálkozhassanak egyházunk – és részben a testvéregyházak – sokszínű szolgáltatára.

➤ *Folytatás a 8. oldalon*

Új embertípus kerestetik

■ RIBÁR JÁNOS

A nagy történelmi fordulatok vagy olyan lassan mennek végbe, hogy több emberöltőt is átívelnek, s a mindennapi megélhetés után kaparszó, fillérjeit kuporgató emberi lény szinte észre sem veszi a párttagkönyvek és a zászlók cseréjét; vagy olyan gyorsan játszódnak le, mint a villám, s így nem is igazán lehet tudatosítani őket. Némi cinizmussal azt lehetne mondani: szerencsére, a keresztény hit felől nézve pedig úgy fogalmazhatunk, hogy hála Istennek.

Több mint száz esztendeje briliáns szellemek – filozófusok, költők, írók s a különféle művészetek jeles képviselői – aggódnak Európáért. Féltik szellemiségét, szabadságszeretétét, úgynevezett nyugati kultúráját, s mindennek hanyatlásáról, alkonyáról szólnak, mert – *Spengler* után szabadon – az eltömegesedés végzetes szellemi és ipari áramlata cunamiként öntötte el az európai valóság szinte minden szintjét.

Félelmetes diagnózisként hangsúlyozzák a magukat szellemi szakértőknek tartók, hogy az eltömegesedés egyik legnagyobb és legfájdalmasabb velejárója az elsilányodás. A mennyiség (majdnem) mindig a minőség kárára megy. Lemérhető ez még a sorozatban gyártott műszaki produktumokon is, mert egy-egy új széria első darabjai – állítólag – jóval tartósabbak, mint a sokadik termék. Ezzel az elsilányodással magyarázzák az erkölcs relativizálódását, sőt azt is, hogy ebben a lelki vákuumban miért terjed oly gyorsan a vallási szekták extravagáns lelkülete.

Van abban valami nyugtalanító igazság, hogy a nyugati kultúra emberének, az európai (gutenbergi) embernek a szimbóluma valamikor az olvasó, a könyvet kezében tartó ember volt. S a könyvet kezükben tartók között nem kevesen voltak, akik néhány különlegesen értékes kiadványt kiemeltek a többi közül. Így például a nyelvészetileg is páratlan értékű Szentírást. Mert valahol megsejtették benne a szent Szerző jelenlétét, és megértették mondanivalóját. Mert ki ne érthette volna meg könnyedén akár a *Tízparancsolat* zseniális tömörségű és tartalmú ígét, akár a Jézus által megfogalmazott pazar példázatokat? S még az értelmén túl is – pszichológiai szak kifejezéssel – a Szentírás lélektani ősmintáinak kreatív hatásuk volt a nyitott szívvel olvasókra.

Jeles regények egész sorát idézhetnénk, amelyek szentírási értékeket táltak csodálatos szerkesztésben és remek fogalmazásban. (Csak egyetlen példaként idézzük fel *Dumas* Monte Cristo grófjának dilemmáját: joga volt-e a bosszúálláshoz az If várában ártatlanul töltött évekért, avagy nem kellett volna-e Istenre hagynia az ítéletet.)

Eltűnt a könyvet kezében tartó ember. Vagy legalábbis drámaian megrikult az ilyenek tábora, s ma már a rejtett – vagy nem is nagyon rejtett – analfabetizmus hallatán sem nagyon lepődünk meg. A múlt homályába veszett a könyvet kezében tartó, olvasva gondolkodó, gondolkodva olvasó ember, és a nyugati, európai kultúrának egészen más, újabb típusai jelentek meg. A Szentírást (is) a kezükbe vevő emberek tábora a Biblia évében – 2008-ban – sem sokasodott meg a remélt módon, bár a csekélyke eredménynek is érdemes örülnünk.

„Új embertípusra lenne szükség: az imádkozó emberre! Az összekulcsolt kezű emberre!”

Megjelent a tévét mereven néző ember, több tucat csatorna hűséges és kitartó bámolója. S még csak nem is az irracionális horror- vagy a kényszeres thrillerfilmek fertőznek a legjobban, hanem a démonian okos reklámok, amelyek monotonon irritálják az ember idegsejtjeit, miként a sárga, savanyú citrom nevének az említése is szánk nyálkahártyáját. Mert nem lehetsz elégedett addig, amíg meg nem szerzed a „zenélő söprűt” vagy a „világító fogkefét”.

Észrevétlenül válunk a nyugati kultúra tipikus alakjává, a rohanó, a mindig rohanó emberré. A híres orosz költő, *Jevtusenko* sok-sok évvel ezelőtt megírta már, hogy „rohanás e kornak átka”, s – tapasztaljuk – soha semmire nincs időnk. Nincs időnk az igazi értékekre, a szeretetre, a mosolyra, a jó szóra, semmire.

Pál apostol hatalmas erővel – a Lélek erejével – írta le, hogy a teremtet világ sőhajtozik és nyög a bűn nyomorúsága és terhe alatt, és várja Isten fiainak (gyermekének) a megjelenését (Róm 8,18 kk.).

Új embertípusra lenne szükség: az imádkozó emberre! Az összekulcsolt kezű emberre!

Képernyőt néző van, rohanó ember van. Kezét összetevő, összekulcsoló ember kerestetik, aki Isten előtt leborul, vagy lehajtott fővel megáll, és újra engedi a szívén és lelkén átszűrődni a Szentírás (isteni) szavait, és újra tanulja az imádság páratlan titkát. Hiszünk abban, hogy hatalmasabb erő van az imádságra összekulcsolt kézben, mint az ütésre lendített ökölben. Lehet egy jókor mondott jó szóban több gyógyító erő, mint egy raktárnyi gyógyszerben.

Új embertípus kerestetik: az imádkozó ember. S következhet egy új korszak. Ha nem is hirtelen és váratlan fordulattal, de lassan, csendesen, biztosan.

A szerző evangélikus lelkész, a Nyugatbékési Egyházmegye esperese

Oratio œcumenica

Örök Istenünk, mindenható Urunk! Hálát adunk azért, hogy Jézus Krisztusért Atyánkként szólíthatunk meg. Magasztalunk végtelen kegyelme-dért, hogy mélyre hajoltál értünk a kereszten. Nem ezüst és nem arany, hanem a legdrágább: Krisztus áldo-zata lett a váltságunk. Mérhetetlen ajándék, hogy őreá tekinthetünk éle-tünk legnagyobb hullámverései kö-zepette is. Köszönjük azt a drága le-hetőséget, hogy aki a megfeszített Bá-rányra tekint, az nem merül el, nem fullad bele a minden irányból fenye-gető bűnök, koloncok, terhek, gon-dok áradatába, hanem erőt kaphat a holnapra és bátorságot az élethez.

Urunk, irgalmadba ajánljuk az egyházat és az egész kereszténységet. Add, hogy tanítványként mi se más-felé tekingessünk, hanem te légy és maradj az egyetlen igazodási pont a számunkra. Legyen láthatóvá raj-tunk irgalmad, emberszereteted és akaratod. Formálj alkalmas eszköze-iddé, és ajándékozz meg a keresztről áradó erővel.

Urunk! A világ eseményeinek hí-rei, a mindennapi valóság tapaszta-latai félelmet keltve vesznek körül minket. Kevésnek, kicsinek érezzük magunkat a rajtunk túlnövő hatal-makhoz képest. A te kezedbe tesszük le a világ feszültségeit, a népek, kul-túrák, szellemi irányzatok között ki-éleződő szembenállásokat. Fékezd meg a terror, az értelmetlen pusztí-tás, a gyűlölet hatalmát. Törd le az agresszió erejét. Zárd el a keserűség, a tehetetlenség, a düh feltörő forrá-sait. Könyörgünk népünkért, ha-zánkért, minden népért és nemze-tért, az egész emberiségért.

Irgalmadba ajánljuk a betegeket, a szenvedőket, a halál révén állókat, a magukra maradt embereket. Kö-nyörgünk a célt vesztett életekért, az ellehetetlenült körülmények között vergődőkért. Állj a testi-lelki kínok-kal küszködők mellett nehéz óráikon.

Add, hogy szent Fiad kereszthalá-la mindannyiunk számára életté és üdvösséggé legyen. Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„Emberi hatalommal a gonoszokat se ki nem írhatjuk, se meg nem változ-tathatjuk. Annál kevésbé, mert a gonoszok gyakran erős többségben vannak. Ezenfelül értenek ahhoz, hogy kell szépet mutatni. Fitogtatják nagy bölcsességüket és szent életü-ket. Látszatra olyanok a nép között, mint búzavetésben a szép, nagy bo-gáncs, amely magasabbra nő, és szebb külsőt mutat, mint a gabona. Pompás zöld levél, nagy, barna fej. A jó kalásznak viszont nincs pompázó termete, hanem egyszerű halvány-sárgán szerénykedik a mezőn. Úgy-hogy aki nem ismeri mind a kettőt, esküdni merne rá, hogy az a dudva a hasznosabbik.”

► Luther Márton:
Jer, örvendjünk, keresztyének!
(Szabó József fordítása)

HETVENED VASÁRNAP (SEPTUAGESIMA) – ÉZS 1,11–17

Lecke profi képmutatóknak

A VASÁRNAP IGÉJE

Olyan Istenünk van, aki ha templom-ba mész, ezt mondja: „Ki kért arra, hogy ide gyere?” Olyan Istenünk, aki ha időt szánsz rá, kijelenti: „Utá-lom az áldozathozatalodat, rá se bí-rok nézni.” Aztán ezt mondja: „Halá-losan fárasztanak az ünnepeitek. A karácsonyok, húsvétek, pünkösdök, a vég nélküli liturgiák.” És ezt is: „Ha imádkozol és énekelsz hozzám, befo-gom a fülem, nem bírom hallgatni.”

Ugye nem ilyennek ismerjük vagy gondoljuk az Istent? Pedig igenkben így szólal meg. De mi nem ilyen Istent akarunk, hanem olyat, aki érté-keli a vallásos teljesítményünket. Ő pedig röviden csak ennyit kérdez: „Hogyan tűrjem tovább együtt a vétket és ünnepeiteket?”

Valljuk be, hogy mi is csalódtunk már néhányszor hasonlóképpen. Csil-logó csomagolásban penészes felvá-gott. A jól öltözött és megnyerő ügy-nök ránk sóz egy használhatatlan vacakot. A reprezentatív popsztár hamisan énekel. Kifogástalan külse-jű fiatalból dől a trágárság és a károm-lás. Sokat ígérő külső mögött igény-telenség, átverés, gagyi, sötétség.

Nehéz elviselni azt, amikor kiál-tó ellentétben van egymással a kül-ső és a belső: az a kép, amelyet mu-tatni akarok magamról és az, amilyen valójában vagyok. Ezt az ellentétet mi sem szeretjük magunkon látni, ezért mindent megteszünk, hogy jobb képet mutassunk magunkról, mint a valóság. A képmutatást még tanulni sem kell, elég profi ebben az ember magától is kiskorától kezdve. Ahhoz, hogy a képmutatás tökéletes legyen, három irányba is gyakorol-ni kell: magam felé, az emberek felé és Isten felé.

Az ember, aki be akarja csapni sa-ját magát hitének dolgaiban, így szól:

„A népszámlálásnál, ha majd meg-kérdezi a kérdezőbiztos, hogy milyen vallású vagyok, akkor bátran fogom mondani neki: evangélikus. Ha a konfirmandusok jönnek gyűjteni, adok ötszáz forintot, lehet, hogy még ezret is. Karácsonykor, szentes-te megszokott helyem van az orgo-na mellett a negyedik sorban, de időben kell menni, mert ilyenkor aztán van tömeg! A gyereket beíra-tom hittanra. Menjen csak, rosszat nem tanul. Ja, és rendesen befizetem az egyházadót. Igaz, most három év-tel elmaradtam... Tudom, hogy ha-vi háromszázötven forint, csak most, mióta a felvett hitelem törlesztő-részletei hetvenezer forintra nőttek, na meg a rezszi is majdnem annyi, a benzinár meg az egekben van, szó-val most nem hiányzik még ez a ki-adás is. A pap jó ember, szépen is be-szél, csak nem elég ügyes; azt mond-ják, hogy most is elszalasztott vala-mi jó kis pályázatot a templomreno-válásra. Egyszóval szeretem én az egyházamat, lehetetlen, hogy ezt ne lássa az Isten!”

Ha önmagammal már elfogadtat-tam magamat, akkor következhet az embertárs. Jó lenne, ha valami elisme-rést kapnék a többi embertől is. A tisz-tességes polgár látszatát mindenkép-pen fenn kell tartani. Ezért persze so-kat kell tenni. Először is el kell ítélni mindenféle bűnt, amelyet a körülöt-tem levő emberekben észreveszek. Ha elítélem, akkor szinte biztos, hogy azt gondolják rólam az emberek, hogy én ilyesmit sohasem tennék. Aztán gyak-ran össze kell, hogy hasonlítsam ma-gamat másokkal, persze nálam rosszabbakkal, hogy világosan kiderül-jön az erkölcsi fölényem. De ha még ekkor sem kapnék kellő elismerést és dicséretet az emberektől, akkor kény-

telen leszek felsorolni a jótetteimet. Nem kell szegénylősnek lenni! Ha nem én nyomulok, akkor más fog nyomulni, abból meg nekem nem terem babér... És ha életem végén van egy kevés gyanúm, hogy nem minden-ki látott egyformán jónak, akkor kell írni egy önéletrajzi regényt...

És Istennek milyen képet kell, hogy mutassak magamról, amit elfogad?

Ha sokan üdvözülnek, nehogy már fölöslegesen fáradozzam! Hányszor gondolkodunk így: mi az a mini-mum, amit teljesítenem kell, hogy ne dobjanak ki a munkahelyről? Mi az a minimum, amit tennem kell otthon, hogy ne legyen veszekedés? Mi az a minimális lemondás az evésről, hogy azért mégis látványosan fogyjak? Melyik nyelvtanfolyam a leggyor-sabb, amelynek segítségével már né-hány óra elteltével beszélem a nyel-vet? Mennyi az a legkevesebb ener-gia, amellyel még megtanulhatok zongorázni, sakkozni, úszni stb. Igen, be tudjuk állítani magunkat is mini-málprogramra, mint a mosógépet. Mi az a minimum, amit Isten még elfo-gad? Biztosan kedveli az ünneplést, imádást, dicsőítő éneket...

A képmutatás hazugság. Az ébre-dező lelkiismeret elaltatása. Jézus ritkán emelte fel a hangját, de a fari-zeusok képmutatása számára is elvi-selhetetlen. Nyolcszor szakad ki be-lőle a „Jaj nektek...!”

Az alapkérdés tehát, hogy ma-radhatok-e ilyen, amilyen vagyok, vagy alapjában kell változnom. Álta-

lában győz a lustaság, a megszo-kottság, az előítélet, a begyepesedés, és minden marad a régiben. Isten be-széde ma is azért talál olyan ritkán meghallgatásra, mert bár mindenki egyetért vele, mindenki bólogat és el-ismerően nyilatkozik, de azt, hogy az életén változtasson, nem vállalja jó-formán senki.

És a háttérben szól az ismerős kó-rus a lelkiismeret megnyugtására: „Fogadd el önmagad! Légy hű önma-gadhoz! Tanuld meg szeretni ön-magad! Felejtsd el a bűntudatodat!”

Péternek egészen a kakasszóig re-mekül sikerült a képmutatás. Addig a magáról festett képet nézegette. Az erős Péter, a különb Péter, a hős Péter képét. De akkor Jézus kiveszi a kezé-ből ezt a képet, és tükröt ad helyette. Péter belenéz, megrémül, és sírva fakad. Így leckéztette meg Jézus. Bárcsak minket is megleckéztetne, még idejében!

Isten nem mondott le rólunk. Ezt üzeni: „Elfogadom az ünneplésedet, imádságodat, dicsőítő énekedet, de előbb mást kell tenned. Mosakodj meg, tisztulj meg, tedd le a rosszat, tanuld a jót tenni, legyél igazságos, se-gítsd az elesettet! Utána eljöhetsz, és hálát adhatsz, hogy megszabadított-talak az értelmetlen élettől.”

■ MEKIS ÁDÁM

Imádkozzunk! Mennyi Atyánk! Há-lát adunk azért, hogy bár megítéled képmutatásunkat, mégis esélyt adsz a megtérésre. Add Szent Lelkedet, hogy világosságában olyannak lássuk magunkat, amilyennek te látsz ben-nünk: felismerjük képmutatásain-ka-t, bűneinket, de a szabadulás út-ját is, amelyet szent Fiad által készí-tettél nekünk. Ámen.

■ ÖRDÖG ENDRE

Jer, dicsérjük az Istennek Fiát

CANTATE

Koldusok Krisztus-himnusza

Mindennek ára van, mindenért fizet-ni kell. Bármilyen akarunk hozzájut-ni, azért nekünk is adnunk kell vala-mit. Keresgéljük a lehetőségeket, hogy kevesebbert többet szerezzünk. Kinek-kinek máshol húzódik az a határ, amelyet ily módon napról nap-ra át kell lépnie: kevesebbert többet. Van, aki autósalonok és világmárkák között keresi az ideális ár-érték arányt. Van, aki napi megélhetését teszi mér-legre az áruházak aktuális kínálatait vizsgálgatva. Van, aki az emberek ar-cát fürkészi, hogy érdemes-e kinyúj-tania a kezét a következő járókelő fe-lé, vagy már ránézésre tudja, hogy az illető el fog menni a kéro tekintet mel-lett. Kevesebbert többet: így van ez dúsgazdagtól koldusig...

...és akkor valami különös törté-nik. Valaki azt mondja dúsgazdagnak és szegénynek, öregnek és fiatalnak, szárnyalónak és porban heverőnek: semmiért mindent! Mert a dúsgaz-dag és a szegény, az öreg és a fiatal, a szárnyaló és a porban heverő mind-mind koldus. Isten-koldus, élet-kol-dus. De van, aki meglátta ezt a ki-ál-tó hiányt, ezt az égető szegénységet, és hozott kincseket, hogy oszthassa, hogy senki mellett ne kelljen elmen-

► **A böjtelő időszakának kezdetén, hetvened vasárnap hetében a 16. század egyik legjelentősebb gyülekezeti éneke kerül élénk: a Jer, dicsérjük az Istennek Fiát (EÉ 363).**

Az ének szerzője, Batizi (*Batizius András* (1510 k. – 1546/52) Kassán *Gálszécsi István* tanítványaként lett a reformáció követője. 1530-tól ugyanott iskolamester, utóbb Szik-szón rektor. 1542-ben a wittenbergi egyetemen járt, 1545-ben tokaji pré-dikátorként működött. Keltezett éne-kei közül az utolsók 1546-ból valók. Tíz templomi éneke között van kö-nyörgés, egyházi ünnepre szerzett di-cséret és hálaadás, zoltárparafrázis, házassági intés, a halálról való meg-emlékezés. Ő volt a bibliai históriák egyik kezdeményezője is.

Batizi verse *Huszár Gál* 1560-ban kiadott énekeskönyvében jelent meg először: eszerint a *Felix namque decoris ornamentum* nótájára ének-lendő. Dallamát a *Kolozsvári* (1744) és a *Debreceni* (1774) *énekeskönyvből* ismerjük (az előbbiben mixolid, az utóbbiban – az általunk is ismert – dór változatban). A dallam első és második fele között – jelen alakjában csak a zárórészekben felismerhető – alsókvint-váltás nyomai jelentkez-nek. A négy tízes (4 + 6) sorból ál-ló strófa ritmusa az évszázadok fo-lyamán csiszolóódott a mai izoritmí-kus formájára.

A talajvíz fogja a templomajtót

► **Műemléki védettséget kap a vásárhelyi evangélikus templom és a mellette lévő lelkészlak és gyülekezeti ház. A két ingatlan felújításáról azonban csak álmodik a harminc-negyven fős kis gyülekezet.**

Jelenleg nem lehet kinyitni a hódmezővásárhelyi evangélikus templom Petőfi utca felőli főbejáratát, a lelkész hiába próbálkozott: a víz fel-

A SZERZŐ FELVÉTELE

nyomta a padlót. Nem különleges ez telente, hiszen a templomfal alá annak idején nem készült szigetelés. Hiányát az ezredforduló előtt végzett felújítás idején sem pótolták. A szomszédos evangélikus gyülekezeti ház és lelkészlak szigetelése elkészült. Efölött leverték a vakolatot, hogy a fal kiszáradjon. A templom, a gyülekezeti ház, valamint a vele egy épületben lévő lelkészlak egyedi műemléki védetté nyilvánítási eljárását már hónapokkal ezelőtt megindította a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal, s a lelkész információja szerint már csak a szakminiszter aláírása szükséges, hogy befejeződjék.

„Konkrét felújítási terveink még nincsenek, csak álmaink, hiszen a harminc-negyvenes létszámú gyülekezetünk nem rendelkezik az épületek felújításához szükséges anyagi erővel. Így maximum pályázati, önkormányzati vagy állami forrásokból újulhatna meg a templom és a volt iskolaépület” – mondta Nagy Ervin evangélikus lelkész. Hozzátette: akkor is csak mindkét ingatlan külső, homlokzati felújítása jöhetne szóba.

A templomon belül csak kis részeken jelent meg a felszivárgó víz, a volt iskolaépület pedig „csak” egy helyen, a paplak felé vezető hajlatnál ázik be. Illetve a templomkerítés egy része mozdult ki a függőlegesből, a Márton utca felőli oldalon.

■ KOROM ANDRÁS

Megjelent a Délmagyarország 2011. február 7-i számában.

„Örhelytállni” buzdít az EBBE

Két karizmatikus igehirdető – *Balicza Iván* budavári igazgató lelkész és *Ittész István* nyugalmazott lelképásztor (*ké-pünkön*) – közreműködésével tartja idei evangélizációs sorozatát az első félévben – *„Örhelyemre állok”* (*Hab 2,1*) címmel – az EBBE (Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület). Az országos iroda Üllői

úti székházának földszinti terében minden hónap második csütörtökén, este 17 órától esedékes alkalmakon egy-egy tanúságtétel is elhangzik. Legutóbb – február 10-én – *Garádi Péter* budaörsi felügyelő számolt be a felvidéki testvérgyülekezetekben végzett szolgálatuk áldásairól.

■ SZAKÁCS TAMÁS felvétele

Egyetemi lelkészség Győrben

► **Az evangélikus egyetemi lelkészség február elsején kezdte meg szolgálatát a győri Széchenyi István Egyetemen. Az egyetemi lelkész, Bogdányi Mária az Evangélikus.hu honlapon számolt be az új lehetőségéről.**

– Mivel teljesen új kezdeményezésről van szó, így az én feladatomból lesz kidolgozni a különböző fogadóórák, bibliakörök, áhítatok, fórumok rendjét – mesélte érdeklődésünkre Bogdányi Mária, aki a

Szent László Katolikus Szak-kollégiummal, a MEKDSZ (Magyar Evangéliumi Keresztény Diákszövetség) helyi képviselővel és az egyetem hallgatói önkormányzatával szeretné első körben felvenni a kapcsolatot.

– Szeretném, ha lennének reggeli áhítatok is – mondta Bogdányi Mária. – Emellett különböző témákról fórumbeszélgetéseket szeretnék szervezni a hallgatók számára. Ezekre ismert, érdekes embereket is meghívunk, hogy fejtsék ki véleményüket. Jó lenne, ha lennének az egyetemisták életében olyan alkalmak, ahol a lelkeség kerül a

középpontba, de emellett egy jól működő evangélikus (ökumenikus) közösség is kiépülne, amely irodalmi, zenei és egyéb közösen átélt, megélt kultúrprogramokra is nyitott. A hagyományos bibliaköri alkalmak mellett szeretnék közös kirándulásokat, túrákat is szervezni.

A lelkészről arra kéri a lelkészeket, illetve a gyülekezeti tagokat, hogy ha tudnak Győrben tanuló evangélikus egyetemistákról, jelezzék nála. Bogdányi Mária a maria.bogdanyi@lutheran.hu e-mail címen érhető el.

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

Látja? Nem látja? Na látja!

Többéves ádáz küzdelem után az ezredfordulóra végre megszületett a „minden európai igényt és követelményt” kielégítő romániai restitúciós törvény, magyarul az elkobzott magán- és közösségi tulajdon visszaszolgáltatását szabályzó normák csokra.

Néhány lelkesen naiv magyarországi ismerősöm nem titkolt irigységgel mondogatta, hogy ez a mi autochton kreációnk mennyivel ésszerűbb, egyszerűbb, egyértelműbb, mint az elbonyolított magyarországi változat. Igyekeztem megnyugtatni őket, hogy azért a látszat néha csal, meg hogy szép hazánkban nem is annyira a törvény szellemével, intenciójával van baj, hanem annál inkább a törvényalkalmazó politikai szándékkal, egyáltalán a jogkövetés és jogérvényesítés gyakorlatában, hiszen az ördög a részletekben rejtőzik.

Lelkesedés ide vagy oda, már vártam – ismerve a cégért –, hogy leleményes törvényalkalmazóink milyen fortélyokat fognak kieszelni, megakadályozván az „idegen jellegű” kisebbségi egyházak, szervezetek, magánszemélyek hirtelen gyarapodását, nyilvánvalóan a legitim többség, az öt reprezentáló állam kárára.

Erre sajnos nem kellett sokat várni. A restitúció alkalmazása kapcsán egy régi Hofi-kabaré jelenete jutott eszembe. Az ország nagy neveltetője egy alkalommal felmutatta bütykös hüvelykujját: „Látja?!”, majd öklébe zárva elrejtette – „Nem látja!” –, aztán hüvelykujját a mutató- és a középső ujj közé dugva jókora fityiszt mutatva jelentette ki: „Na látja!” Hasonlóan működik ma a romániai, demokratikus, EU-konform restitúció. Olyan „nesze semmi, fogd meg jól” alapon.

Ha valaki a Hofi-poén sokatmondó jelentését nem ismerné, szabadjon egy másik jelre utalnom. Pest vagy Kolozsvár utcáin széles körben elterjedt szívélyes köszöntése sok-sok gépkocsivezetőnek, hogy égnek

emelt középső ujjukat mutatják egymásnak. Valami hasonló értelmű megoldást nyújtának a jóvátételi törvény hűséges alkalmazói is, bibliusan értelmezve és alkalmazva, miszerint akinek van, az még kap, akinek nincs, attól még azt is elvenék, amije nincs.

Efféle furcsaságokat éppen az EU-konform időkben próbálunk túlélni. Az eddigi általános gyakorlat az volt, hogy egyházunk – s vele együtt a történelmi magyar testvéregyházak – rendszerint olyan ingatlanokat kapott vissza simán, gond nélkül, amelyek többnyire értéktelenek voltak; lepusztítottak, romosak, amolyan se ajtaja, se ablaka, se teteje állapotúak, melyek egyértelműen terhet és nem hasznót jelentettek.

Más a helyzet és a módszer azonban az értékes, jobb állapotban levő városi ingatlanok visszaszolgáltatása esetében. Itt ugyanis beindult a „Hofi-effektus”. Az értékes ingatlanok egy részét – hála az európai demokrácia ambivalenciáinak, az intézményesített amnéziának, no meg a szelektív típusú demokráciának – az állam ilyen-olyan mondvacsinált jogcímen eladta, mondván, visszaállamosítani „újkori demokráciában” pedig nem lehetséges. Marad hát az évekig tartó, kilátástalan kimenetelű pereskedés, valamint a perrel járó csillagászati kiadások. Egy másik alkalmazott módszer olyan esetekben, amelyekben egy kormányhatározat, netán bírósági végzés birtokba juttatta a jogos tulajdonost, a gyorsított tatárjárás volt: az ingatlan tulajdonba helyezés előtti céltudatos és határozott tönkretétele, ilyenformán megkaphattuk történelmünk rommá lett relikviáit.

Most egy újabb módszernek vagyunk tanúi és elszenvedői. Annak rendje és módja szerint valamikori brassói evangélikus középiskolánk belvárosi, gyönyörű épületét, amelyet 1948-ban egy tollvonással államosítottak, 2009-re sikerült törvé-

nyesen és végérvényesen visszaszerezni. Legalábbis azt hittük, mi, boldog naivak. Volt itt is természetesen gyorsított tatárjárás, de hogy a dolog mégse legyen olyan egyszerű – sőt még ennél is bonyolultabb –, született egy olyan jópofa határozati alpont, melynek értelmében a hatvanegy év bitorlás után mi, a jogos tulajdonosok kénytelenek vagyunk tetemes kártérítést fizetni az államnak, amiért a hatvanas évek közepén – a hozzájárulásunk nélkül és akaratunk ellenére – az épületet megtoldotta egy új szárnnnyal. Az okos kis határozat pedig kimondja, hogy az újra tulajdonba helyezésnek csak akkor lehet érvényt szerezni, ha megtérítettük az államot ért kárt. Ellenkező esetben – demokrácia ide vagy oda, emberi jog, tulajdonjog, a tulajdon szentsége – mégis lesz visszaállamosítás.

Ennél is cifrább a sepsiszentgyörgyi református kollégiumépület visszaszolgáltatásának ügye. A 2008-as visszaszolgáltatás és birtokbavétel után most a Korruptióellenes Ügyészség rendelt el nyomozást és vádemelést „okirat-hamisítás” címen. Nevezetesen azzal vádolva a református egyház jogtanácsosát, a visszaszolgáltató bizottság magyar tagját, hogy meghamisították az eredeti dokumentumokat, a tulajdoni papírokat, mivel a kétszáz éves épület sosem volt a református egyház tulajdona. Felhívom kedves olvasóink figyelmét, hogy egy olyan épületről van szó, amelyet évszázadokon keresztül birtokolt és működött az Erdélyi Református Egyház-

kerület, akkor is, amikor közjogi értelemben Románia még nem is létezett...

Vagyonzárolás, kihallgatás, meg-hurcolás, besározás a következmény. Mi ez, ha nem nagyon durva megfélemlítése mindazoknak, akik jogos örökségükről, jóvátételről, kártérítésekről mernek álmodozni, netán ennek érdekében tenni is valamit? Értsük meg végre, hogy nálunk nagyon szelektíven működik a demokrácia, mert amit szabad Jupiternek, azt nem szabad az ökörnek.

Ilyenkor megnyugtató, hogy minden elkövetett és elkövetendő törvénytelenység, jogsértés ellenére mi az Európai Unió részei, tagjai vagyunk. Azé az EU-é, amely köztudottan az újkori demokratikus berendezkedés szigorú és halálosan elkötelezett őre. A magyar médiatörvény gerjesztette többbhetes cirkusz kapcsán legalábbis ebben a szerepben tűndökölt, megvédve a demokráciát és talán még a köztársaságot is Magyarországon.

Egy kicsit csodálkozom azon, hogy a bennünket érő folyamatos jogsértések, diszkrimináció, szelektív demokrácia ügyében miért ilyen nagy a csend. Mintha a mi helyzetünk visszassága nem váltott volna ki akkora felháborodást, olyan hangorkánt, mint az elhíresült magyar médiaügy.

Én biztos vagyok benne, hogy ez csak egy kis véletlen, esetleg félreértés. Meg vagyok szentül győződve, hogy a magukat demokratának, progresszívnek, humanusnak, igazságpártinak definiáló hivatásos filozófusaink, hiteles szócsöveink, közéleti nagyjaink nemcsak a magyarországi sajtószabadság ügyében, a magyarországi demokráciát féltve éberszegtetik vehemensen a világ lelkiismeretét, hanem elkötelezett demokrataként értünk, a mi ügyünket illetően is megteszik. Meg vagyok győződve, hogy ezt ugyanolyan nyíltan, bátran és kellő vehemenciával fogják megtenni, mint néhány hete

odahaza, megmutatva ezáltal, hogy hamis a vád, mely szerint bizonyos pártok, érdekcsoportok szócsövei lennének, hogy őket nem aljas önérdék motiválta, hanem valóban egy magasabb rendű filozófiai, etikai, netán politikai eszme.

És várom, hogy az elkövetett jogtiprás ügyében *Jean Asselborn* luxemburgi külügyér úr, *Martin Schulz*, *Daniel Cohn-Bendit*, *Bokros Lajos* képviselők és „szócsöveik” – a *Die Welt*, a *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, a *Financial Times*, a *Süddeutsche Zeitung* – értünk, a mi ügyünkért pont olyan hévvel és indulattal szálljanak síkra, mint ahogyan a médiatörvény esetében tették. Mert ha netalán fellépésük túlzó volt is, tele tévedésekkel, csúsztatásokkal, drámai felhangokkal, indulattal – mégis hiteles, mert őszinte, mert ők így érezték, és ekként cselekedtek. Ha azonban most csendben lapítanak, nem látnak, nem hallanak, nem szereznek tudomást a romániai visszaélésekről, jogsértésekről, akkor az egész ügy evidens. Akkor semmi más nem történt, mint hogy aljas politikai eszközzé silányították önmagukat, részeivé váltak egy agymosó, tömeghülyítő propagandagépezetnek, amolyan szelektív demokraták lettek.

Akkor számomra ez az egész EU-s ügy, demokrácia, szabadság, jog-egyenlőség nem más, mint egy nem-gondolat ízléstelen karikatúrája, célzott demagógia, dagadó számlákkal, afféle: *Látja?! – Nem látja? – Na látja!*

Adorjani Dezső Zoltán püspök Erdélyi Egyházkerület

A vallási dialógus bizottságának nyilatkozata

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) Vallási Dialógus Bizottsága 2011. február 9-i ülésén számba vette világszerte azokat az eseményeket, híreket, amelyek direkt és indirekt, burkolt vagy brutálisan nyílt keresztyénellenes és keresztyénüldöző eseményekről számoltak be. A kép szomorúan megrázó, tendenciájában pedig egyértelműen mutatkozik a keresztyének üldözésének erősödése a világ sok országában.

Ezért a bizottság Isten iránti hálával és elismerő örömmel veszi tudomásul az Európai Parlament 2011. január 20-án elfogadott, *A keresztyének helyzetéről a vallásszabadság védel-*

mének fényében című rezolúcióját. Külön örömmel nyugtázza, hogy ezt a rezolúciót az Európai Tanács soros elnöke, *Orbán Viktor* magyar miniszterelnök kezdeményezte, terjesztette elő.

A bizottság megrendüléssel tárgyalta a kopt keresztyéneket ért sorozatos támadásokat, ugyanakkor elismeréssel nyugtázta a magyar Külügyminisztérium 2011. január 12-i közleményét a kopt keresztyének ellen elkövetett alexandriai merénylet elítéléséről.

Budapest, 2011. február 9.

■ DR. BÓNA ZOLTÁN,
a MEÖT főtitkára

HIRDETÉS

Meghívó

Az Evangélikus Kórházi Lelkigondozói Szolgálat tavaszi kétnapos konferenciáját március 4-én és 5-én, péntek délután 3 órától szombat délután 3 óráig tartja Leányfalun, a Szent Gellért házban (Móricz Zsigmond u. 141.). Téma: *Félelem*.

PROGRAM

- *Óvó-ártó félelem* – *Heinemann Ildikó* kórházlelkész, családterapeuta
- *A félelem arcai* – *Rideg Gyula* kórházlelkész, lelkipondozó
- Bemutakozás – *Némethné Tóth Szilvia* kórházi lelkipondozó (gyermekonkológia, Pécs)
- *Igei elmélkedés* – *Liptákné Gajdács Mária* kórházlelkész
- *Pszichodramatikus játék* – *Balogh Éva* kórházlelkész, mentálhigiénés szakember
- *A félelemből kivezető utak* – *Honti Irén* kórházlelkész, logoterapeuta

Érdeklődni és jelentkezni lehet: Balogh Éva: 20/824-4723, bodzabokor@gmail.com; Honti Irén: 20/824-5629, hirene@citromail.hu; Heinemann Ildikó: 20/770-0442, ildiko.heinemann@lutheran.hu. Szeretettel várjuk önkéntes segítőinket és a téma iránt érdeklődőket!

HIRDETÉS

Pályázati hírek

Szombathelyi Evangélikus Egyházközség

A Szombathelyi Evangélikus Egyházközség TIOP-1.1.1-07/1-2008-0681-es azonosító jelű pályázata sikeresen megvalósult. A 13 224 053 Ft támogatási összeget az élethosszig tartó tanulás kulcskompetenciáinak fejlesztéséhez szükséges, egyenlő hozzáférést biztosító IKT infrastruktúra megteremtésére használják fel a Reményik Sándor Evangélikus Általános Iskolában. A pályázat eredményeképpen 19 db iskolai PC-csomagot, 8 db tantermi csomagot, 1 oktatást a tantermi csomaghoz, 1 db alkalmazásszervert, 1 db szerverszoftvert, 1 db WIFI-csomagot szereztünk be. A projekt az Európai Unió támogatásával valósult meg.

Orosházi Evangélikus Egyházközség

Az Orosházi Evangélikus Egyházközség által benyújtott *A pedagógiai, módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra fejlesztése* című, TIOP-1.1.1-07/1-2008-0029-es azonosító jelű pályázat keretében 48 db iskolai PC-t, 9 db tantermi csomagot, 1 oktatást a csomaghoz, 1 db alkalmazásszervert, 1 db szerverszoftvert, 1 db WIFI-csomagot szereztünk be. A 19 619 539 Ft értékű támogatás közvetlen célja az élethosszig tartó tanulás kulcskompetenciáinak fejlesztéséhez szükséges, egyenlő hozzáférést biztosító IKT infrastruktúra megteremtése Magyarországon. A projekt az Európai Unió támogatásával valósult meg.

HIRDETÉS

„A szeretet... nem keresi a maga hasznát...” (1Kor 13,5)

Meghívó

Szeretettel értesítjük, hogy az Evangélikus Külmissziói Egyesület (EKME) közgyűlését és missziói napját *Misszió és önkéntesség* címmel február 19-én, szombaton 10 és 15 óra között a Deák téri evangélikus gyülekezet nagytermében (1052 Budapest, Deák tér 4. I. emelet) rendezi.

PROGRAM

- Reggeli áhítat: *Győri Gábor* esperes
- Előadás: *D. Szebik Imre* nyugalmazott evangélikus püspök, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke
- Kávészünet
- Közgyűlés: elnöki beszámoló (*B. Pintér Márta, Zalán Péter*), pénzügyi beszámoló, számvizsgáló-jelentés, költségvetési tervezet, zárszámadás és költségvetés elfogadása
- Ebédszünet
- Koreai misszió Magyarországon: *Kim Pál* lelkésznek és munkatársainak beszámolója
- Üti áldás: B. Pintér Márta

Az EKME támogató körének tagjait, a misszió iránti elkötelezetteket és minden kedves érdeklődőt szeretettel hívunk és várunk!

B. Pintér Márta és Zalán Péter társelnökök

Világörökségi rangot kaphat a Születés temploma

A kulturális világörökség részévé válhat palesztin kezdeményezésre a betlehemi Születés temploma és a városban lévő zarándokút. Az erről szóló javaslatot a Palesztin Nemzeti Hatóság nyújtotta be múlt hétfőn az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének (UNESCO).

„Palesztina területén fekszik a világ legjelentősebb kulturális helyszínei közül néhány. Betlehem óvárosa és a Születés temploma ezek közül is kiemelkedik, és világszerte nagy jelentőséggel bír” – mondta *Saheb Erekat* palesztin főtárgyaló. A

politikus szerint a palesztin lakosság azon van, hogy megossza örökségét a világ többi részével, és az UNESCO védelme alá helyezze a kulturális világörökség részeként. „Betlehem első lesz azoknak a helyszíneknek a sorában, amelyeket a palesztinok jelölni akarnak” – mondta.

Az alapjaiban még a 4. századból származó templomot azon a helyen emelték, ahol a keresztyének hite szerint Jézus Krisztus született. Ezáltal egyike a legrégebbi és legnagyobb becsben tartott templomoknak. Az épület azonban rossz állapota miatt veszélyben van.

KÉSZÜLÜNK A NŐK MÁRCIUS 4-I VILÁGIMANAPJÁRA

Amikor Isten megteremtette a világot...

► „Amikor Isten megteremtette a világot, mindenből maradt még nála egy kicsi: tűz és hideg, nap és hó, víz és sivatag, hegy, vulkán, fa, növények, állatok... Mindez az emberek örömét szolgáltatta. Isten a maradékot a föld legtávolabbi csücskén helyezte el – így teremtette meg Chilét, a hosszú, keskeny tűznyelvet a hegyek és az óceán közt” – eképp kezdik országuk bemutatását az idei világimanap anyagát összeállító chilei asszonyok. Szeretetteljes leírásuk szülőföldjükről vágyat ébreszthet az olvasóban, hogy ellátogasson erre a rendkívüli változatossággal, természeti gazdagsággal megáldott földre. Pedig az út Európából induló közvetlen repülőjáráttal is tizenkilenc-húsz órába telik.

Chile a dél-amerikai kontinens nyugati oldalának keskeny sávjában húzódik. Peruval, Bolíviával és Argentínával szomszédos, délen viszont „karnyújtásnyira” a sarköv, az Antarktisz. Területe 756 950 négyzetkilométer, hossza – a perui határtól a Hornfokig – 4780 kilométer. (A szárazföldtől 3780 kilométerre nyugatra találjuk a Húsvét-szigetet, amely szintén Chiléhez tartozik.)

Amilyen hosszú, olyan keskeny ország: átlagban csupán kétszáz kilométer szélességű. Ezért történhet meg, hogy az utazó alig két óra autózás után a Csendes-óceán partvidékéről máris az Andok hófödte csúcsainál találhatja magát. Az ország közepén kellemes, mediterrán klímát találunk, délen azonban sarki éghajlatú területet. A „hirtelen” klímaváltozás természetesen nem kis megpróbáltatást jelent az idegenek, különösen az európai turisták szervezete számára.

A helyiek már hozzászoktak ehhez. Ahogyan ahhoz is, hogy folyamatos földmozgásokkal kell számolniuk. Az ország óceáni partja mentén találkozik egymással a csendes-óceáni és a dél-amerikai kőzetlemez. Folyamatos egymás felé mozgásuk eredménye az Andok hatalmas csúcsainak kiemelkedése, a mélytengeri árok kialakulása és a gyakori földrengés. A tavaly februári eseményekben tehát nem maga a földrengés, hanem az erőssége lepte meg a chileieket. S bizonyára a 2010-es tragédia emléke okoz riadalmat közöttük napjainkban is, amikor az úgynevezett utóregéseket érzlelik.

Sajátos geológiai adottságuk ismerete óvta meg őket attól, hogy az elmúlt év eseményeire úgy tekintse-

nek, mint Isten ítéletére. Inkább hitük próbájaként élték át azokat a napokat, amikor a földrengés elpusztította az ország déli és északi régióját összekötő egyetlen útvonalat. Győzedelmeskedve az elemek felett légi úton, helikopterrel szállították az élelmet, a gyógyszereket az elzárt településekre.

Chile területének nyolcvan százaléka hegyvidék, havas csúcsokkal, húsz százalékban pedig füves síkság és sivatag. Északon az Atacama-siva-

tagot találjuk, amelynek mélye ásványokban – főleg rézben és foszfátban – gazdag. Tavaly október óta azonban e sivatag összekapcsolódik az ottani rézbánya mélyén rekedt harminchárom férfi szabadulásának történetével, amelyről lapunk előző számában mi is megemlékeztünk.

A központi völgy, ahol Santiago de Chile, a főváros is fekszik, viszonylag

A Születés templomát a görög és örmény ortodoxok, valamint a római katolikus egyház bonyolult együttműködése alatt irányítják. A bazilika fő részét – beleértve a fő- és mellékhajókat, az oltárteret és a déli kereszthajót – a görög ortodoxok felügyelik. Az örmény ortodoxoké az északi kereszthajó, benne az ott álló oltárral, a katolikusokhoz tartozik például a háromkirályok oltára.

A három vallási felekezet és a palesztin hatóságok vasárnap megállapodásra jutottak a templom súlyosan sérült tetőszerkezetének felújításáról.

► MTI

kicsi, ám ide összpontosul a mezőgazdasági termelés zöme. Dél-Chile erdőkben és legelőkben gazdag – jellegzetes tájképi elemei a vulkánok és a tavak. A tagolt déli part fjordok, szigetek, tengerszorosok labirintusa, amelyek félszigeteket és szigeteket alakítottak ki. Az ország keleti határát alkotja lenyűgöző csipkéivel az Andok hegység.

Az éghajlati sokszínűség miatt Chile élővilága is nagyon gazdag. Az Andok sajátos állata a *guanaco*, egy ősi, vad tevefajta, melynek háziasított rokonai a láma, az alpaka és a vikunya. A Humboldt-pingvinek az északi partvidéken élnek. Délen számos színes madárfajt találunk, de antarktiszi pingvineket is láthatunk. Chile part menti vizei bővelkednek

bálnákban és más nagy testű tengeri élőlényekben.

A növények színeikkel és alakjukkal gyönyörködtetnek. A sivatag kaktuszai is kivirágoznak, az Andok lejtőin is teremnek bokrok, a pampák és a hatalmas erdőségek növényei között hatalmas a változatosság. A chileiek sajátos virágzimbóluma egy orchideafajta, a *copihue*. Az ország lakóinak fő tápláléka a kenyér. A többi dél-amerikai országtól eltérően itt nem a kukoricalisztből készült a népszerű, hanem a búzakenyér. Meglepő, hogy ez az Európából származó gabona ennyire elfogadott lett már az őslakos *mapuche* indiánok körében is. Mindennek oka, hogy az ő földjeik hasonló éghajlati adottságúak voltak, mint a hódító spanyolokéi. *Jerónimo de Vivar* 1558-ban jegyezte le a következőket: „Búza és árpa ragyogóan megterem... mindenféle zöldség, mint otthon, Spanyolhonban. A szőlő is »jól érzi magát«, füge bőségesen megterem... Csodás ország, ragyogó klíma!”

Ha valaki erről a „csodás” országról még többet szeretne megtudni, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa honlapján (www.meot.hu) a *Világimanap* címszó alatt bővebben is olvashat róla.

■ B. PINTÉR MÁRTA

Figyelő szempár

Beszélgetés Molnár Edit fotóművésszel Kondor Béláról

► Élt közöttünk egy férfi, aki rövid életében az egyik legsúlyosabb életművet teremtette meg. **Kondor Béla** – február 17-én lenne nyolcvan éves – varázsos festő, grafikus volt. És költő minden ízében, szinte követhetetlen mélységekből hozta föl különös asszociációit. Mindennek az esszenciája pedig a rajz, az örvényes és gubancos, az eget és a földet beszövő vonal. „Rendkívüli szempár fürkészi itt önmagát, a világot és bennünket” – írta a barát, **Pilinszky János**. A színes rézkarcok mestere, **Gross Arnold** így vallott róla: „Kondor Béla a 20. század második felének legjelentősebb művésze; munkáiban a korszak bonyolult, ellentmondásos világát mutatta meg dantei nagysággal.” Mind ezt hatalmas lobogással, égetve magát szüntelenül. Nem csoda, hogy csak negyvenegy éves koráig bírta erővel.

Az eltelt évtizedek alatt észrevétlenül a kortársak is megfigyelték. Lassan alig él szemtanú, aki közről látta ezt a lázas életet. Jeles fotóművészsünk, **Molnár Edit** sokszor fényképezte a festőt, megörökítve a hétköznapiakat s utolsó éjszakáját is.

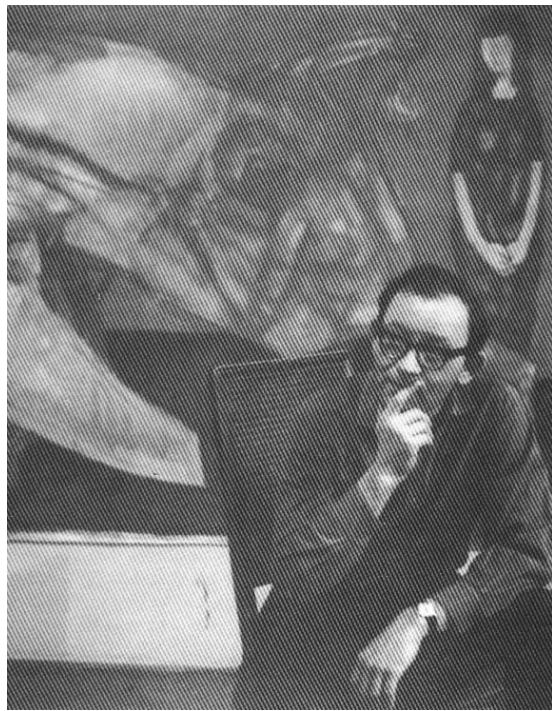
– Az a kultúrpolitika, amiben mi éltünk, 1956 után örült, hogy maradtak fiatalok – kezdi az emlékezést. – Mert minden hatalomnak szüksége van az ifjúságra, főleg a tehetségekre. Mikor sokan disszidáltak, sokakat kivégeztek, megfigyelték a magyarság, akkor itt maradt Kondor Béla, **Pilinszky János**, **Nagy László**, **Juhász Ferenc**, **Szokolay Sándor**, **Durkó Zsolt**, **Gaál István**, a filmes, és még sorolhatnám sokáig.

Kondor társasági ember volt, de nem szerette a nyilvánosságot. Tiszta volt azzal, hogy a felszólalásoknak nincs értelme, elmondják, és marad minden a régi. Kristálytiszta fejjel látta a környezetét, a közéletet, a politikát. Soha nem használt nagy szavakat, „haza”, „nemzet”, de tudott tömör mondatokban pontos véleményt mondani.

– *Ezért nem kedvelték?*

– *Aczél* és társai tudták, hogy Kondor kemény egyéniség. A hiúságára apellálva nem lehet lekenyerezni. De szerette a kocsákat, szeretett a pult mellett állni, s természetesen tudott beszélni az egyszerű emberekkel. A Batthyány téri borozóban tényleg jó bort mértek, a rakodómunkások, a szeneslegények, de az értel-

ták volna megfajteni. Két nagyon művelt és teológiai felkészült ember vitázott. Olyan közel kerülhetett szellemiségében a lét, a nemlét, a vég-

FOTÓ: MOLNÁR EDIT

telen, hogy nem volt szükség körmondatokra. Azért lehetett már a főiskolán is központi figura, mert a természetes hétköznapiasága mindenkit elbűvölt.

Mestere, **Szónyi István** sokszor elmondta, hogy inkább grafikus alkat. Amikor jött, hogy Bélát ki kell rúgni, a „kommunista” **Ék Sándor** mentette meg, foggal-körömmel harcolt érte, az asztalt verte, hogy pont őt, a

tében filléres gondjai voltak. Irigység, féltékenység nem volt benne; óvatosan bírálta mások munkáit, ha kellett, persze megmondta szigorú ítéletét.

– *Festő, grafikus, költő volt. És még a zenéhez is értett.*

– Egy lőrinci kispolgári család adott ilyen zsenit nekünk. A mama a világ legaggódóbb, legérzékenyebb édesanyja volt. A kézművességet Kondor a papától tanulta meg. Béla mindent meg tudott csinálni, hangszerket készített, mint egy ezermester. Biztos vagyok benne, hogy a nagyok, mint *Bach*, *Dante*, *Goethe* valamifajta sugallatot kapnak. Mennek az utcán, és hallanak egy dallam-töredéket, és abból lesz a nagy mű. Kondor az édesapjától kapott min-

dent: a festészethez, a rézkarchoz, ami technika kellett, nem is tanulta, mert úgy a kezéhez simult.

Sok nevet említettünk, a legnagyobbakat, de megmondom őszintén: Kondor Béla a kiválasztott kevesek közé tartozik!

– *Az ilyenek élete kétszeresen is nehéz.*

– Küzdelmes élete volt. Mert ha valaki zseni és kiválasztott, már mindent ért, amikor mi még nem is sejtjük, miről van szó. És így élni, hogy mások nem látják... Voltak pap társak, és volt Pilinszky is, de ő később nagyon megvál-

tozott. Mikor láttam őket a hatvanas években, Pilinszky nagyon halk szavú, szerényen öltöző ember volt, a nagybácsitól örökölt télikabátjában. Nagy zenehallgató, de Kondor gyönyörűen játszott Bachot. Ha elementünk a műterme előtt este tizenegy órakor, kihallatszott az utcára a fenséges muzsika.

– *Befejezésül a megítéléséről kérdezem: hol a helye a magyar képzőművészetben Kondor Bélának?*

– Menjünk végig, hol van **Kodály Zoltán**? Hol **Németh László**? Tulajdonképpen az említett nagyok közül senki nincs méltó helyre sorolva... Nem olyan a magyar szellemi élet, hogy „te jó ég, ezek az emberek örök fényű csillagok!”

Kondorba, ahol lehetett, belemartak. Megkérdőjelezték és besározta. Nem is tudom, a fiatalok tudják-e, hogy volt itt egy zseniális ember, Kondor Béla. Hogy itt volt Pilinszky János. Mi történt ebben az országban?

Emlékszem, egyszer 1976-ban a megrémült teremőr nénikék jajgattak, hogy a fiatalok benyomják a kaput. Mert be akartak menni, akár-hogy, a Nagy László-estre! Mindegy, hogy a lépcsőn ülve vagy állva, de ott lenni! Laci azt mondta: engedjék be őket. És emlékszem, a farmernadrágos, hosszú hajú, tarisznyás, tornacipős fiatalok beözönlöttek felszabadult arccal: csak egy teremben legyenek a költővel. Nem is egy teremben, csak egy házban, ott, ahol ő van.

Ez az ifjúság hová tűnt? És a gyerekeik? Elfásultak, nem érdekli őket a szépség? Nem tudom. Csak azt a boldog estét kívánom magunknak, mindannyiunknak: Nagy László-verseket, Huszárik-filmeket, Kondor-képeket, hogy hitünkben erősödjünk, és életünkben gazdagodjunk!

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

„Az ördög is Isten ördöge”

► *Mi a jó, és mi a rossz? – avagy „ne győzzön le téged a rossz, hanem te győzd le a rosszat a jóval”* címmel hirdette meg február 10-i alkalmát az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány a Petőfi Irodalmi Múzeumban. **Galambos Ádám** vendége **Jókai Anna** Kossuth-díjas író és **Gáncs Péter** evangélikus elnök-püspök volt.

Galambos Ádám teológushallgató, az alapítvány kuratóriumi elnöke az est házigazdjaként három műalkotáson keresztül indította el a beszélgetést. A három kép közül kettő a helyszínen is jelen lévő **Vincellér Imre** alkotása volt. Az álomszerű, különleges hangulatú képek az *Angyal* és a *Bukott angyal* címet viselik, kapcsolódva az est témájához.

FOTÓ: MESZÁROS GÁBOR

Az asztalnál (balról jobbra): Galambos Ádám, Jókai Anna és Gáncs Péter

Jókai Anna egy saját élményéről szólva hangsúlyozta, milyen lényeges az, hogy kinek mi van az élete középpontjában; fontos, hogy a középpont ne üres tér legyen. Így az ő életében a mérleg nyelve – utalva egy korábbi művére – mindenképpen Jézus Krisztus.

A középben álló harmadik alkotás, **Simon András** grafikája szinte összefűzte a két festményt. Nagyon érdekes teológiai kérdést feszeget az egyetlen vonalból álló mű: összeköti a Lélek szimbólumát, a galambot a gonosz jelképével, a kígyóval. Lehet valóban ugyanannak a kéznek az alkotása a jó és a gonosz? – ezzel a gondolattal indította eszmefuttatását Gáncs Péter püspök.

összekuszáló erő jelenléte is a világban. A püspök **Madách Imre** *Az ember tragédiája* című művére utalva megfogalmazta, hogy a rossz akár serkenthet nagyobb ellenállásra, vagy másképpen erősítheti ellenálló képességünket, tudatosabb hitre vezethet. A nehéz kérdést egy lutheri gondolattal summázva hozzátette: „Az ördög is Isten ördöge.”

A másfél órás beszélgetés még számos izgalmas, gondolatébresztő témát vetett fel, és bizony még azok számára is hamar elrepült az idő, akik a – nagy érdeklődésre való tekintettel – már csak állóhelyet kaptak a teremben.

■ KISS TAMÁS

Forrás: Evangelikus.hu

„Klerikális banda”

Katolikus papokból, pontosabban egy papból, egy káplánból és egy papnövendékből álló trió ért el lemezével óriási sikert a francia zenei világban, lemezük több mint ötszáz ezer példányban fogyott el 2010-ben. A *Les Prêtres* (A Papok) ezzel az összesítésben a slágerlisták második helyét szerezte meg *Spiritus Dei* című albumával.

A nem mindennapi együttes az egyházon belül szervezett válogatást követően alakult meg, az ötletgazda **Jean Michel di Falco Léandri** püspök. Az előjáró egyházmegyéje helyzetén akart javítani a trió útnak indításával. „Pénzre volt szükség egy templom bővítéséhez, valamint egy madagaszkári iskolaprogramhoz” – mondta a püspök, akinek

végül titkárságát is bővítenie kellett, hogy kezelni tudják az óriási sajtóérdeklődést.

Az együttes második lemeze a hírek szerint áprilisban jelenik meg. ► MTI

HIRDETÉS

A Déli Evangélikus Egyházkerület harmadik alkalommal rendezi meg felügyelői konferenciáját március 18–19-én a piliscsabai Béthel Missziói Otthonban. A konferencia meghívóját, programját és jelentkezési lapját a felügyelő testvéreknek postán, személyre szólóan megküldtük. A jelentkezési lapot kérjük február 25-ig visszaküldeni. Déli Egyházkerület Püspöki Hivatala, 1088 Budapest, Puskin u. 12.

Bukás (Szent Antal megkísértése), 1966

miség legjava is megfordult ott. Ő nem jópofáskodott, hanem vitatkozott velük.

– *Kik voltak a legjobb barátai?*

– Nem ez volt az igazi szellemi köre, a legfontosabb barátja Pilinszky János volt. Vele olyan szinten beszélgetett, hogy én a felét sem értettem. Mintha a lét, Isten fogalmát próbál-

legtehetségesebbet akarják eltanácsolni. Elintézte, hogy *Koffán Károly* átvegye a grafikusokhoz, aki úgy bánt vele, mint egy kész művésszel.

– *Sokszor mellőzték?*

– Volt időszak, amikor kölcsönökből élt, mert semmilyen megbízást nem kapott. Olykor könyveket ilusztrált. Így küszködött, és egész éle-

Csekére (a szatmáriak szóhasználatában Csekébe) megyek, mint minden év januárjában ’90 óta, emlékezni a *Himnusz* születésnapján kultúránkra s magyarságunkra. Vajon hányszor tette meg ezt az utat *Kölcsey Ferenc* tekintetes szekéren vagy homokfutón Debrecenbe jövet-menet? Neki tán egy egész nap is kevés volt hozzá. Autóval most alig kétórányi a táv.

Debrecent elhagyva utunk két kultúrtáj határán kanyarog. Bár *Hamvas Béla* szerint még az Alföldön járunk, de itt-ott már érződik az erdélyi géniusz. Megjelennek a haranglábas, zsindeletetős, évszázados templomok, az első mindjárt *Nyírmihálydiban*, majd a legismertebb Bátorban. Az utóbbi valójában fogadalmi templom, mert *Báthory István* erdélyi vajda, élve menekülván meg a kenyérmezei csatából, hálaadásul építtette az Úrnak. „A magamébúl” – idézte őt mindig, figyelmeztetésképp *Kozma* nagytiszteletű úr.

E gótikus templom hálórácsos mennyezetének méltó párja legközelebb Canterburyben látható... Meggyilkolása után, tizenöt évnyi hányó-

ÚTI TŰNŐDÉSEK

dást követően, a könyörületes *Bethlen Gábor* alatt e templomban kapott végső nyughelyet a zaklatott életű *Báthory Gábor*, Erdély fejedelme.

Hosszan tűnődünk a testvérszerelembe menekülő fiatal fejedelem sorsán, közben felidézzük *Makkai Sándor* regényét (*Ördögszekér*), mely javarészt a közeli Ecseden, a másik nagy Báthory-fészekben játszódik, s épp e tragikus szerelemről szól. Hódász és Meggyes között lélekben ismét köztünk van *Czine Miska* bátyánk is, e táj szülötte, szerelmese, a néhai jó barát s tanítómester.

Mátészalkát, a trianoni Csonka-Szatmár egykori megyeszékhelyét éppen csak érintve ismét jeles helyhez érünk. *Kocsordon*, de még innen a Krasznán áll a Székely Hadosztály emlékműve. ’50-ben lebontották, de ’95-ben újra felállították! Három székely kapun át lehet ma feljutni a kicsiny dombon álló jelhez, mely a ha-

Szatmárcseke felé

zafiúság, a becsület, a kitartás és a magyar katonaserények kiemelkedő példáira emlékezteti az utazót.

FOTÓ: VITALIS JUDIT

A *Kratochwill Károly* ezredes vezette, alig tízezer fős Székely Hadosztály – egyedül, saját erejéből – tartóztatta fel 1918/19-ben az Erdélyen átözoñlő román áradatot Máramarosszigettől Belényesig, lassítva ezzel

▶ **Evangélikus nemzedékek találkozójának is nevezhető az a kiállításmegnyitó, amelyet a vanyarci gyülekezet otthonában tartottak január 30-án. A falu gazdag múltját *Veres Pálnén* és *Mikszáth Kálmánon* keresztül egy hónapon át *Réti Zoltán* köti össze azzal a legalább százhusz falubelivel, akik részt vettek az eseményen, és mindazokkal, akik az idős festő segítségével emlékeznek – a centenárium évét követően is – Mikszáth Kálmánra.**

Rá emlékezett tavaly az irodalomkedvelő közönség. Mikszáthra, aki nemcsak érettségi tétel, nemcsak „a magyar realizmus atyja”, nemcsak „a nagy mesélő”, hanem rendkívül jó tollú publicista, szellemes újságíró, markáns novellák szerzője és hajdani meseszerű világok megörökítője. Megkockáztatom: nekünk, magyar irodalmat olvasó embereknek személyes ismerősünk. Nem kollégánk, mert ahhoz kicsik vagyunk. Nem nagyapánk, mert a nagyapák elfogultak. Nem mesterünk, mert akkor elvárásai lennének, ráadásul nemcsak hasonlítani, de konzekvensen különbözni is szeretnénk tőle. Mikszáth – Mikszáth. Talán a szomszéd, akitől mindig időben megkapjuk a híreket. A régi barát, aki megismogat a tekintetével, ha vesztesség ér. Vagy az öreg rokon, aki tudja, mitől döglök a légy...

Novelláinak balladás hangulata, regényeinek elbeszélő öröme végigkísérte ifjúkorunkat. Később megismerkedtünk országgyűlési tudósításaival, kesernyés karcolataival, ironikus portréival, remek humorú, éleslátó publicisztikaival.

Réti Zoltán úgy mutatja be portréján az írot, ahogyan Mikszáth látja a hőseit. Hogy az olvasó évek múltán is emlékezzék – ne csak a tanulásra, a történetre, hanem az emberre is. A leheletfinom akvarellen (*A mű születése*) az író éles tekintettel néz a világba. Kezében az elmaradhatatlan, hosszú szárú, selmeci cseréppipa. Könnyeden felvitt lilákból és kékekből bodorodik körülötte az illatos pipafüst. Az íróniához elengedhetetlen távolságot tartja így, s míg – mondhatnánk – „fixírozza” a témát, alakul, hőmpölyög, hullámszik körülötte a történet. Álom és valóság határán: születik a mű. Éles, kék tekintete belehatol a levegőbe: pontosan látja, mi történik, és el tudja választani a jót a rossztól. Persze ír

Festői Mikszáth-mesék Vanyarcon

mindkettőről. És bölcs mosollyal tanítani akar minden történetével.

„... ünnepeltek, emlegettek, pedig beszélhettem, írhattam akármit, ironizálhattam, csipkelődhettem, eleven karaktereket rajzolhattam a magyar világról, nem sok foganatja volt. [...] bár fennen hangoztatjátok, micsoda igazam volt kritikáimban, nemigen tanultatok történeteimből. Pedig mi mindent megírtam a kis és a nagy emberek huncutságairól, a politika packázásairól! És mit kell látnom? Ugyanúgy megy minden, mint az én időmben. Ezért hát vegyetek csak elő regényeimet és elbeszéléseimet, országgyűlési karcolataimat, cikkeimet, és illesszék rá koronátokra valahányat, meglátjátok, mennyire pászolnak azok a ti időtökre is! Mert az író, ha leleplezi is kora csalafintaságait, sokat nem képes javítani sem az emberi természetén, sem a közgondolkodáson.” (*Szakonyi Károly, 1997*)

Mikszáth megkérdőjelezhetetlenül aktuális tehát ma is – a felszínen és a mélyben egyaránt.

„Nézzünk szét szerte a hazában. Mennyi visszaélés, méltatlanság, mennyi pör a törvény előtt, mennyi bűn a törvény háta mögött! S mind a kötelességérzet hiánya okozza.

A törvény írott malaszt, s az elv ismeretlen fogalom. Aki adót nem fizet, s a fináncot megveri, az nagy hazafi – aki ellenkezőjét hirdeti annak, amit tegnap vallott, abból miniszterelnök lesz.

Fő cél az élvezet, s jó hozzá minden út, minden eszköz, csak sikerre vigyen. A munka elavult dolog, ártani másnak a haszonért okos és igen célszerű. Mennyi visszaélés! Az adós nem fizet, a munkás nem dolgozik, a polgár nem szavaz, a honatya otthon marad, vagy botrányokat csinál, a választó jövőre azért mégis megválasztja, az iparos politizál, az orvos hírlapot ír, a tanár uzsoráskodik...

A kötelességérzet hiánya: az a korrupció.

Ez pusztít nálunk a családban, utcán, üzletben, hivatalban, törvényhozásban, politikában.” (*Mikszáth, 1880*)

Nos?

Mikszáth itt élt, Nógrád megyében, és a tót és palóc hagyományokon, életmódon túl ismerte a környék minden különös figuráját, minden legendáját, a felvidéki várak titkait, a babonákat, az állítólag megtörtént csodákat. Például hogy egyetlenegy-

szer visszafelé folyt a bágyi patak. Vagy hogy Szent Péter esernyője alatt feltámadt a glogovai Srankó János. Hogy mit jelent a titkos szerelem nyelvén a fehér virág és a piros virág... Nem véletlen, hogy a Mikszáthért és a nógrádi világért – a természeti és a kulturális tájért – rajongó, lokálpatrióta mesternek, Réti Zoltánnak megakadt rajta a szeme.

Réti Mikszáth-meséit nézve megfogalmazódik a szemlélődén, hogy az akvarell remek testet öltés a novella számára. A gyors mozdulatokkal

Gélyi János tragikus megvilágosodásának, vagy együtt aggódik Gál Magda sorsáért a falu közepén pusmogó asszonyokkal, és érti meg a Péri lányok hajáldozatát. Az már csak ráadás, hogy a táj költészete ugyanúgy élő Réti Zoltán akvarelljein, ahogy Mikszáth novelláiban lélegzik együtt az emberrel, a történettel.

A néhai báránynak mostanában újra és újra megrázó aktualitása van. Amikor az ember gyermekfejjel találkozik a szomorú kis történettel vagy akár Petőfi versében a Tisza

FOTÓ: SZABÓ ANDRÁS

Réti Zoltán feleségével vanyarci kiállításának megnyitóján

felvitt, áttetsző, könnyed színek, az átgondolt, de nem túlszabályozott kompozíció, az izgalmas történetmondás lehetősége, a jól követhető cselekmény, az elhallgatott mozzanatok, a burkolt utalások – mind-mind egyaránt jellemzői a novellák s az akvarellek legjobbjainak. A látványban elmerülve nemcsak azt észleljük, hogy a komponálás bátorsága, a figurák rajzos, máskor foltszerű alakja hogyan idézi fel a novellák egy-egy jelenetét, hanem azt is, hogy ezek a kiemelt jelenetek magukba sűrítik a történetek, a mikszáthi tragikum, ironia, de leginkább a rá olyannyira jellemző „atyás” szeretet lényegét.

Részese lesz a néző Lapaj édesen groteszk apaságának, az „Aranykissasszony” fájdalmas vágyódásának,

őrült vágatásával, úgy gondolja: „Igen, micsoda szörnyűség is az árvíz, de hát ez régen volt! Manapság már más a helyzet...” Aztán egy tavaszi hajnalon átszakad a modern gát, egy nyári esőzéskor beázik a tető, vagy a télutó olvadása árasztja el a partközeli házsorokat.

Országos katasztrófák közepette Cukri bárány és a kis Borcsa tragédiája bizony mosolyt fakasztó lenne, ha nem tudnánk: mindenkinek a maga gazdagsága, a maga jószága, a saját házacskája, a saját múltját őrző tárgyai a legfontosabbak.

Szimbolikusnak is nevezhetnénk ezt a történetet: vannak, akik minde-nüket elveszítik, s akadnak, akik a mások tragédiájából is hasznot húznak. Vannak, akik harcolnak az igaz-

Emléküket ballada őrzi, meg kilenc szép kopjafa a túlvégi temetőben. De Penyigén másért is érdemes megállni! Az itteninél jobb ízű szilvalekvárt nemigen találni, s tüzesebb pálinkát még Szatmárban is csak keresve...

Bár szeretnénk, most nincs érkezésünk időzni *Túristvándiban* sem, a gépészkovács egykori házánál, hol gyermekkorában a kis *Móricz Zsiga* hallgatta szájtátva a felnőttek történeteit. Szívesen ejtőznénk a Túr partján is, a híres vízimalomnál (*képünkön*); hogy mi a titka a megmaradásának, azt öreg molnárrja csak a sokadik találkozásunk-barátkozásunk után árulta el. (A Rákosi-korszakban csupán két működő vízimalmot hagytak meg, az egyiket a Nyugat-Dunántúlon, a másikat meg itt. „Tetszik tudni, a pászkához kóser liszt kellett...”)

Már csak iramodásnyi *Cseke*. Az utcán templomba igyekvő emberek. E nap az ő nagy ünnepük! Bent, Kölcsey atyafiai ajkán még a 90. zsolttár is másképpen szól, künn pedig, a csónakfejfás cinteremben párás szemmel énekeljük nemzeti imádságunkat...

■ OZSVÁTH SÁNDOR

ságért, s akadnak, akik minden eszközt bevetnek, hogy ki ne derüljön az igazság. Nem beszélve arról, hogy „amennyi itt a rossz nyelv, százan is kinyújtják lapátnak, hogy a mások becsületét hordják el rajta”.

Mikszáth remekbe szabott novellája erősen népmesei színeivel, a palócok életét és babonáit idéző szöfordulataival, ki- és „beszólásaival”, szükségzavú és éleslátó jellemrajzaival biztosan fényes csillaga a magyar novellairóadalomnak. Két kép is készült róla Réti Zoltán műtermében. A néhai bárány tragikus árvíztörténete elevenedik meg az itt kiállított lapon. Sárgán villódzó, haragosszürke égbolt, kétségbeesett jószágok, egy egész falu keserve adja hátterét a főszereplő, a kisbárány értetlen riadalmának.

Zalán Tibor realizmusba rejtett impresszionizmusról beszél a novellista Mikszáth művészetében. Ezt a szálát ragadja meg remekül az akvarellista a másik képen. A papírra percek alatt felvitt vízkékek és -zöldek, párás szürkék és szomorú lilák jól érzékeltetik az árvíz utáni – meteorológiai és lelki – atmoszférát. A történet szomorúságát egyetlen alakba, az ismeretlen felé a tulipános ládán úszó, elárvult kis bárányba sűríti. S ahogy a házak és a kóróként meredező fasor a megáradt patak vizén tükröződik, úgy a képen a végtelen lemondás és fájdalom. Vajon „csak” szomorúság van? Vajon elmarad a tragédia? Vajon a felhők mögül előbukkanó nap a happy endet előlegezi-e meg vagy csak az igazság napfényre kerülését? Aki olvasott már Mikszáthot, tudja a választ.

Horpácson, az író régi háza előtt van egy bronzszobor. Hosszú, karfás pad, amilyeneket régi tornácokon látni. A pad egyik végében ül az író, az elmaradhatatlan pipával a kezében, de mellette még van bőven hely. Oda lehet telepedni – fényképezkedni, olvasni, gondolkodni. Hallgatni, mit susognak a hatalmas fák között a nógrádi szellők.

Jelképesen üljünk mellé mi is! Felöltődve Réti Zoltán színeivel vegyük le a polcról egy kötetét, és figyeljük a régmúlt idők ma is aktuális történeteit!

■ ZÁSZKALICZKY ZSUZSANNA

Az írás a megnyitó szövegének rövidített, szerkesztett változata. A kiállítás február 28-ig látogatható előzetes bejelentkezés nélkül a lelkesi hivatalban: 32/484-078.

Azzá lenni, amivé az Úr teremtett

Bizonyára sokan ismerik *A rút kiskacsa* meséjét: egy kacsza talált egy tojást, és addig ült rajta, amíg ki nem kelt belőle egy madár. A kacsamama azonban – tudtán kívül – egy hattyú tojását keltette ki... Ahogy a hattyú nőtt, egyre többet csúfolták, gúnyolták mind a baromfiudvar lakói, mind pedig az emberek. Olyannyira, hogy el is üldözték, és ő később – a véletlennek köszönhetően – bukkant rá a többi hattyúra.

Hans Christian Andersen így írja le a találkozás pillanatát: „Ha valaki hattyútójásból kel ki, hattyú marad, ha baromfinép között nevelődik is! Most már örült a hattyú, hogy annyi bajt és nyomorúságot ért; így tudta igazán értékelni a boldogságot.” Később pedig ezt olvassuk: „És az öreg hattyúk fejet hajtottak a hajdani rút kiskacsa előtt. A fiatal hattyú azt se tudta, hová legyen a nagy megtiszteltetéstől. Fejét a szárnya alá dugta, úgy megszegyenítette a dicséret. Boldog volt, nagyon boldog, de mégsem fuvalkodott fel, mert a jó szív sohasem kevély. Arra gondolt, mennyit üldözték és csúfolták, most pedig mindenki a szépséges madarak legszebbikének mondja.”

Mert bizony nem minden és nem mindenki az, aminek, akinek látszik. És ez most nem negatív ítélet kíván lenni, épp ellenkezőleg. Azt akarom ezzel mondani, hogy arról, aki talán rút kiskacsának látszik, még ki-

derülhet, hogy valójában szépséges hattyú... Mert mindenkinek vannak rejtett értékei. Csodás kincsei. Melyeket a szívében hordoz. Melyeket Istentől kapott.

A zsoltáros persze azt is tudja, hogy kinek köszönhetjük értékeinket: *„Isten ruház föl engem erővel, ő teszi tökéletessé utamat. Olyanná teszi lábamat, mint a szarvasoké, magaslatoakra állít engem. Ő tanítja kezemet a harcra, karjaim érciját feszítenek. Oltalmazó pajzsodat adta nekem, jobbod támogat engem, sokszor lehajoltál hozzám. Biztossá teszed lépteimet, és nem inognak bokáim.”* (Zsolt 18,33–37)

Isten oltalmat jelenthet és jelent mindazok számára, akik hozzá menekülnek. És segítséget mindenkinek, hogy azzá és olyanná váljanak, akinek és amilyennek Isten látni szeretné őket. Hogy – az Andersen-mesére visszatérve – ne rút kiskacsák maradjanak, hanem nemes és szép hattyúvá válhassanak. Repülő hattyúvá. Mert ki-ki arra született, hogy „szárnyaljon”. Legtöbbünk azonban úgy gondolkodik és viselkedik, mint a röghöz, földhöz kötött kiskacsa. Szárnyszegetten hisszük el „rút kiskacsaságunkat”, mert a világ fel sem tud tételezni mást rólunk...

Pedig Isten az embert kevéssel tette kisebbé az angyaloknál (lásd Zsolt 8,6 és Zsid 2,7). Ha úgy érezzük,

hogy az élet több annál, mint amit tapasztalhatunk, nézzünk felfelé! Emeljük fel a szárnyainkat, és repüljünk! Mert Isten azt akarja, hogy azzá váljunk, amivé ő teremtett.

Péter apostol írja: *„Mint engedelmes gyermekek ne igazodjatok azokhoz a korábbi vágyaitokhoz, amelyek tudatlanságotok idején voltak bennetek...”* (1Pt 1,14) Más szavakkal azt is mondhatnánk, hogy ne éljünk többé úgy, mint az olyan kacsza, aki nem tudja magáról, hogy valójában hattyú... Ne maradjunk tudatlanságban! Legyünk tisztában azzal, kik vagyunk. Isten teremtményei. Isten képmásai. Akik újjaszületünk Isten élő és ható igéje által.

Éljünk ennek megfelelően! Terjesszük ki képzeletbeli szárnyainkat, és repüljünk! Abban a biztos tudatban, hogy igaz az ige szava: *„Az Isten útja tökéletes, az Úr beszéde színigaz. Pajzsa mindazoknak, akik hozzá menekülnek. Van-e Isten az Úron kívül? Van-e kőszikla Istenünkön kívül? Isten ruház föl engem erővel, ő teszi tökéletessé utamat. Olyanná teszi lábamat, mint a szarvasoké, magaslatoakra állít engem. Ő tanítja kezemet a harcra, karjaim érciját feszítenek. Oltalmazó pajzsodat adta nekem, jobbod támogat engem, sokszor lehajoltál hozzám. Biztossá teszed lépteimet, és nem inognak bokáim.”*

■ GAZDAG ZSUZSANNA

A siker hét titka

Sokféle módon lehet meghatározni a sikert: státus, hatalom, előléptetés, pénz és megannyi más dolog. Egyik fontos mérőeszköze lehet az elért hatás – az a befolyás, amelyet emberek gyakorolnak a környezetükben lévőkre, akár a munkahelyükön, a lakóközösségükben vagy éppen az otthonukban.

Történelmileg és spirituális értelemben kevés embernek volt olyan nagy hatása, mint Pál apostolnak, akinek élettörténete és írásai megtalálhatók az *Újszövetség* lapjain. Pálnak óriási szerepe volt a keresztény hit terjesztésében az egész Római Birodalom területén, annak ellenére, hogy főleg gyalog járt. Képzeljük csak el, hogy mi mindent érhetett volna el, ha repülőgépen utazhatott volna, és mobiltelefonja, faxkészüléke is lett volna!

Bár sokan közülünk életünket az üzleti és a szakmai világnak szenteljük, azt gondolom, hogy Pál élete sok tanulságot tartogat, amelyeket a saját életünkben alkalmazhatunk. Pál sikeres életének a kulcsfontosságú elemei a következők:

Irányérzékelés. A siker eléréséhez

fontos tudni, hogy merre tartunk – mik a céljaink. *„...nekifeszülve futok egyenest a cél felé, Isten mennyei elhívásának a Krisztus Jézusban adott jutalmáért.”* (Fil 3,14)

Megértés. Tudnunk kell kezelni a váratlan körülményeket és a nehézségeket, tudnunk kell a váratlan csapások fölé emelkedni. *„...mert én megtanultam, hogy körülményeim között elégedett legyek.”* (Fil 4,11)

Elkötelezettség. Ha fontos vállalkozásba kezdünk, a sikerhez szükséges, hogy kitartsunk a nehézségek és a kihívások ellenére. *„...még az életem sem drága, csak hogy elvégezhessem futásomat és azt a szolgálatot, amelyet az Úr Jézustól azért kaptam, hogy biztonyságot tegyek az Isten kegyelmének evangéliumáról.”* (ApCsel 20,24)

Irgalmasság. Ahogy Pál apostol is érzékeny maradt a környezetében lévőkre, szükségükre, úgy nekünk is törekednünk kell arra, hogy a velünk dolgozók érdekeit védjük és képviseljük. *„...ha minden bölcsességnak birtokában vagyok, és ha teljes hitem van is, úgyhogy hegyeket mozdíthatok el, szeretet pedig nincs bennem, semmi vagyok.”* (1Kor 13,2)

Lelkesedéssel teli hit. A sikeres vezetők erősen hisznek a küldetésükben, és a lelkesedésük ragadós. *„Mindenne van erőm a Krisztusban, aki megerősít engem.”* (Fil 4,13) Készen álllok bármire általa, aki belső erőt ad nekem.

Szolgálni másokat. Az önközpontú vezetőknek általában rövid a „várható élettartamuk”. Az a vezető azonban, aki odaszánta magát mások szolgálatára, hogy segítse őket a céljaikat elérni, lelkes követőket fog találni. *„Én pedig nagyon szívesen hozok áldozatot, új magamat is feláldozom a ti lelketekért.”* (2Kor 12,15)

Tartós teljesítmény. Ahogy a szállóige emlékeztet: „Nem azt számít, hogyan kezdesz, hanem az, hogyan fejezed be.” Ez különösen igaz Pálnál. *„Mindenütt szorongatnak minket, de nem szorítanak be, kétségkedünk, de nem esünk kétségbe; üldözöttek vagyunk, de nem elhagytak, letipornak, de el nem veszünk...”* (2Kor 4,8–9)

Próbálja meg ezeket a mindennapijaiban megélni, és figyelje meg a hatását!

■ RICK WARREN
Forrás: Monday Manna

HETI ÚTRAVALÓ

„Nem a magunk igaz tetteiben, hanem a te nagy irgalmadban bízva visszük eléd könyörgéseinket.” (Dán 9,18)

Hetvened hetében az *Útmutató* reggeli és heti igéi elbizakodottságból odaadó istentiszteletre hívják Isten népét. Az egyházi év második szakasza – a húsvét, a Fiú ünnepköre – ma, hetven nappal, azaz tíz héttel felhévásárnap előtt kezdődik el. Mi már a feltámadott és élő Úr Jézus nevében s az ő érdemében bízva vihetjük Isten elé könyörgéseinket; mert magára vette vétkes adósságunk terhet, hogy a bűn többé ne uralkodjék rajtunk. „Isten lélek, és akik őt imádják, azoknak lélekben és igazságban kell imádniuk” (Jn 4,24; LK) „Himnuszot zengjétek nekünk Sionnak énekeiből!” (GyLK 769) Isten ma is elhív és kiválaszt munkásokat az ő szolgálatára. A szőlőmunkások példázata figyelmeztet: minden kegyelem az Úr országában! Nem lehetnek elbizakodottak és gögösek az ő gyermekei, mert az örök élet nem fizetség, hanem az irgalmas Isten ingyen kegyelmi ajándéka! Ő mint szőlősgazda ezt kérdezi: *„Hát nem szabad-e nekem azt tennem a javaimmal, amit akarok? (...) Így lesznek az utolsókból első, és az elsőkből utolsó.”* (Mt 20,15,16) *Luther* szerint: „Itt megszűnik minden érdem, és egyedül Isten kegyelme dönt, hogy az elsőből esetleg utolsó, s az utolsóból első legyen.” Mindezek tudatában Pál mégis (!) versenyez a hervadhatatlan koszorúért: *„Én tehát úgy futok, mint aki előtt nem bizonytalan a cél, úgy öklözkök, mint aki nem a levegőbe vág”* (1Kor 9,26) S ugyanakkor hirdeti: *„...nem azé, aki akarja, és nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené.”* (Róm 9,16) Isten e megelőző és kegyelmes szeretete öleli körül még megtérése előtt a fővámszedőt is Jézus e hívó szavában: *„Zákeus, szállj le hamar, mert ma a te házában kell megszállnom.”* Ez a Krisztus missziója: *„Mert az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elvesztett.”* (Lk 19,5,10) Ám: *„Ügyeljétek arra, hogy senki se hajoljon el Isten kegyelmétől (...) Ne legyen senki parázna vagy istentelen...”* (Zsid 12,15–16) Jézust be lehet fogadni az ő mindenkor, „egy-ügyű” tanítványainak tett szolgálat által. *„Aki pedig csak egyetlen pohár friss vizet ad inni egynek e kicsinyek közül, mert az tanítvány: bizony, mondom néktek, semmiképpen sem fogja elveszteni jutalmát.”* (Mt 10,42) Isten elhívott és kiválasztott munkatársai Krisztusra építenek! *„Aki ültet, és aki öntöz: egyek, és mindegyik majd a maga jutalmát kapja fáróladozásához méltóan.”* (1Kor 3,8) Húsvét előtt Jézus megtisztította a templomot: *„...ne tegyétek az én Atyám házáat kalmárkodás házává!”* (Jn 2,16) *„Mert a házaad iránti féltő szeretet emészt; rám hull a gyalázat, ha téged gyaláznak.”* (Zsolt 69,10) Miért lehetnek a christiánusok: misszionáriusok? Pál válaszol: *„Mert nézzétek csak a ti elhívásokatokat, testvéreim...”* Isten tette, *„hogy ti a Krisztus Jézusban vagytok”; ezért „aki dicsekszik, az Úrral dicsekedjék”* (1Kor 1,26,30.31). „Elfogadtál és elhívtál, élő Jézus, Mesterünk. / Kegyelem, hogy veled járó tanítványok lehetünk.” (EÉ 475,1)

■ GARAI ANDRÁS

Újabb négy parókus lelkész északon

„Egyházkerületünk bizottsága előtt a lelkészképesítő vizsga II. részét 1949. október 4-én letették: Dávid János, Deme Károly és Fábry István s. lelkészek. Így nevezték lelkészi oklevelet nyertek” – olvashatjuk a Tiszai Evangélikus Egyházkerület püspökének, *Vető Lajosnak* az 1950. évi, előző évről szóló közgyűlési beszámolójában.

bolcsi Egyházmegye lelkésze, tehát a szervezést tekintve egyszerűbb volt, hogy a püspök utazzon.

Az az idő pedig, amelyet a bizottság a vizsgára jelentkezett beosztott lelkészek előre beadott írásbeli munkáinak elbírálásával, illetve – fejeként hatvan percben – a meghallgatással töltött, nem volt hiábavaló,

Tóth Katalin, Balázs Viktória, Kozma Anett és Torzsa Tamás

Ötvenkilenc évvel a Tiszai Evangélikus Egyházkerület megszűnése után elmondhatjuk, hogy pár órára ismét püspöki székhellyé vált Nyíregyháza. Ugyanis február 10-én *dr. Fabiny Tamás*, az Északi Egyházkerület püspöke kereste fel a kerület legnagyobb gyülekezetét, hogy – a parókusi alkalmassági vizsgálatot végző bizottság elnökeként – bizonyosságot szerezzen négy beosztott lelkész alkalmasságáról.

A budapesti püspöki székház ideiglenes elhagyását az indokolta, hogy mindegyik jelentkező a Hajdú-Sza-

hiszen *Balázs Viktória*, a Debreceni Evangélikus Egyházközség, *Kozma Anett*, a Nyíregyháza-Kertvárosi Evangélikus Ágostai Hitvallású Egyházközség, *Torzsa Tamás*, a Nagycserkeszi Evangélikus Egyházközség beosztott lelkésze és *Tóth Katalin*, a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium iskolalelkésze egyaránt megállotta a próbát. Így mindannyian parókus lelkészi bizonyítványt nyertek – tehát választhatók, gyülekezeti szolgálatra meghívhatók.

■ – HHÁ –

PALACKPOSTA

Örömöm teljessége

„Ezeket elmondom a világban, hogy az én örömöm teljes legyen bennük.” (Jn 17,13b)

Emlékszel, ahogy táncoltunk? Emlékszel az éjszakai csámborgásokra? A kezünk már fájt és viszkedett a tapsolástól. Micsoda koncertek! Fél-szavakból is értettük egymást. Szélrózsa.

Még ma is ott lüktet az evangélikus ritmus a lábunkban. Hiába nyújtjuk és lógatjuk az iskolapadokban. Még ma is ott őrzük a nyár melegét a bőrünkön. Hiába hordja a havat a szél. Hiába pillant ránk jegesen a tanár: már megint elkalandoztál!

Ez az emlékezés több mint nosztalgia. Nosztalgia azn az lehet, ami elmúlt. Ami véget ért, visszavonhatatlanul. Ami az öröm hült helye. Az emlékezés viszont földézi az örömet. Megeleveníti. Újra jelenvalóvá teszi. Mint az emlékezés a Szélrózsára. A Szélrózsa ugyanis nem magában áll. Hanem olyan esemény, amely örömet elevenít föl. Az Istennel találkozás öröme.

A Szélrózsa közel hozza Jézust. Jézus Krisztust, akivel már így vagy úgy, de találkoztunk. Jézust, aki azért jött, hogy elvezessen bennünket az élet örömére és az öröm teljességére. Jézust, aki leül közénk ünnepelni, mint egykor a kánai menyegzőn. Jézust, aki megtanítja, hogy alkohol nélkül is meg lehet részegülni. Jézust, aki megmutatja, hogy Isten szeretete jobb bármilyen partidrognál. Jézust, aki biztosít minket arról, hogy a buli nem marad abba, az öröm nem fogy el, a találkozások igazi barátságokká válhatnak, mert Isten országa már közöttünk van.

Az iskola különleges hely. Miközben odakint az őszből télbe, majd tavaszba fordul a világ, az iskola megmarad időtlen térnek. Miközben hétfőként más és más helyet keresünk a kapcsolódásra és szórakozásra, az iskola megmarad biztos pontnak. Az áhítatok, tanórák, csengők, szünetek mind-mind abban segítenek,

hogy az iskola átlátható és biztonságot adó tér lehessen. Erre pedig nagy szükségünk van ahhoz, hogy megérleljük, növezzük és megerősítsük a bennünk rejlő hitmagvakat: a türelmet, a kitartást, az örömet, a nyitottságot az újra. Hiszen minden tanóra egyre több mindent fed föl Isten csodálatos világából, ezzel együtt pedig Istenből is.

Az áhítatok nem hagyják, hogy elfeledkezzünk Jézus közelségéről, az imádságok megtartják és megszilárdítják barátságunkat vele. A szünetek, a folyosó végi sutyorgásokkal, a tanárok közvetlenségével átsegítenek a kedvetlen, erőtlen percekben, és kézzelfogható tapasztalattá teszik, hogy Jézus itt áll mellettünk. Hol egy diák, hol egy felnőtt képében tűnik elénk, és velünk marad a világ végezetéig. Az iskola áldott tér és áldott idő, mely valósággá, részünké teszi az egyszeri élményt: Krisztus öröme teljes lett bennünk.

■ ROZS-NAGY SZILVIA

Névjegy:

Rozs-Nagy Szilvia

A Deák Téri Evangélikus Gimnázium iskolalelkésze vagyok. Amikor 2007-ben először nyitottam be az iskola kapuján, egy álomba kapcsolódtam be. Az iskola összes munkatársával azon dolgozunk, hogy diákjaink egy fölkészült és hiteles keresztény közösség részesei, tevékeny alkotói és alakítói legyenek. Kezeink nem akarják hagyni, hogy nemzedéki, felekezeti vagy családi háttérből fakadó szakadékok épüljenek, ezért összekulcsolva átívelnek felettük, megtartanak, és Istenhez emelnek. Azóta is ebben az álomban élek.

OSZTOZÓ

Farsangi hangulatban

Igazán nem panaszkodhatsz, rég nem volt az ideihez hasonló hosszú farsangi szezon. A bőjt kezdetéig pedig még mindig van két és fél hetünk, ezért e heti *Osztózó* rovatunkban is a táncé, az örömszenelésé és a nevetésé a főszerep.

Az *ExperiDance* több mint egy táncegyüttes. Náluk a zene, a mozgás, a jelmez és a fény mindegyike fontos. Ezerháromszáz előadáson tapsolhatott már nekik a közönség. Eltáncolták népünk ezeregy évét, bepillantást engedtek

szereplők keresik a boldogságot a negyven évvel ezelőtti és a mai Magyarországon is. Közben a két kor könnyűzenei slágerei szólnak az *Illéstől* a *Kispál és a Borzig*. Az *ExperiDance* következő különleges időutazása február 27-én lesz Budapesten, a Művészetek Palotájában.

A Szélrózsa-utótalálkozón túl is elcsípheted az evangélikus ifjúsági találkozók hangulatát. Ezúttal a fővárosi Erzsébet téri Gödörben. Február 27-én, vasárnap este fél 9-kor, az

zat a múlt értékei iránt, valamint a kísérletező jókedv. A *Mezítláb* feje tetejére állítja a népzene. Ahogyan ők írják honlapjukon (www.mezitlabc.com): „Tiszteljük a népzeneből előtörő őszinte erőt, amelyet időnként páratlan lüktetéssel, disszonáns futamokkal megfűszerezve fiatal lendülettel próbálunk átadni a hallgatóinknak.” A koncertre készülve üsd be a Youtube keresőjébe a „Mezítláb: Széki csárdás” szókapsolatot!

Az otthon maradók pedig kapcsolják be tévéjüket 27-én, és hangolják készüléküket a Filmmúzeumra! Este nyolc után öt perccel találkozhattok a *Kaleb* nevű fiatal csavargóval, aki különböző vásárokon lép fel bűvészmutatványaiával. *Deborától*, dúskeblű szerelmétől megtudja, hogy a közelben jár egy konkurens názareti, akit Jézusnak hívnak. A víz borrá változtatásától nem esik hanyatt, ezt a „trükköt” ő is ismeri, de a vízen járás lenyűgözi. Mivel úgy véli, hogy a názaretinek nem sok érzéke van a bizniszhez, a Gecsemáné-kertben felajánlja neki segítségét... A *lator* című francia-olasz vígjáték bizonyára vidámsággal fűszerezi meg a farsangi vasárnapot.

■ JENŐ

FOTO: LUKÁCS GÁBI

A *Mezítláb* koncertje a tavalyi nyári Szélrózsán

táncjátékkal a nagyidai cigányok és *Mátyás király* életébe is. *Boldogság 69:09* címet viselő előadásuk szüleink gyermekkorát, az 1969-es esztendőt, illetve 2009-et idézi. A

Etnogödör koncertsorozat részeként a *Mezítláb* együttes koncertezik. Több Szélrózsán is hallhattad már őket. Koncertjeiket egyszerre jellemzi a hagyománytisztelő és az alá-

Az oldalt szerkesztette: VITÁLIS JUDIT

Szélrózsa-hosszabbítás

► Folytatás az 1. oldalról

Az önkéntessarokban ezúttal az evangélikus egyház diakóniai osztálya, a Magyarországi Keresztyén Ifjúsági Egyesület (KIE), a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet (MÖSZ), az Ökumenikus Ifjúsági Iroda (ÖKI) és a Keresztény Önkéntesetek Szövetsége az Ifjúságért (KÖSZI) mutatkozott be.

Volt láthatatlan színház, a MÖSZ elhozta a Marczibányi térre a migrációt bemutató vándorkiállítását is, a KÖSZI által szervezett *élő könyvtárban* pedig az érdeklődők tíz, nem mindennapi élethelyzetben lévő embert „kölcsonözhetek ki”.

A MÖSZ vándorkiállításán a be- és kivándorlók élethelyzetével ismerkedhettek az érdeklődők

FOTO: LUKÁCS GÁBI

Önkéntessarok

Tengerre, Szélrózsa!

Volt már ifjúsági találkozó többek között a dunántúli dombok lankáin, az Alföld közepén, az osztrák határ közeli hegyek lábánál. Bár az elmúlt

nyáron a vízpartot is újfent kipipálhatták, a szervezők úgy döntöttek, e tekintetben „ismétlés” lesz a 9. országos evangélikus ifjúsági találkozó. Jövőre ugyanis – hangzott *Gáncs Péter* elnökpüspök bejelentése – a Balaton partjára, egészen pontosan Fonyódligetre költözik a Szélrózsa. A Somogyi Gyermektábor

vezetője, *Szegedi Ágnes* – miként a Marczibányi téren is elmondta – nagyon várja már az evangélikus fiatalokat.

Ugyancsak lelkesen készülnek a 2012. július 18. és 22. közötti találkozásra a házigazda gyülekezet tagjai is. Ennek kifejezéseképpen még egy evezőt is küldtek a Tízeknek. Az ajándékot – melynek párját saját templomukban őrzik – *Czöndör István*, a Balatonboglár–Hács–Somogyvámosi Társult Evangélikus Egyházközség vonzaskörzetében élő hívek pásztorra adta át Mesterházy Balásznak. Együttal tolmácsolta is a helyiek üzenetét, melyet az evezőre is felírtak: „Evezz a mélyre!” (Lk 5,4)

■ VITÁLIS JUDIT

Stafétaváltók

Tavaly október 1-jén *Smidéliusz Gábor* utódaiként *Mesterházy Balázs* lett a Szélrózsa-átya. Smidéliusz Gábor nevéhez – aki egyházunk ifjúsági bizottságának elnökeként és Tízek-tagként aktívan kivetkező országos evangélikus ifjúsági találkozó szervezéséből is – két Szélrózsa és egy utó-, illetve egy előtalálkozó fűződik.

Mind a két találkozóra lelkesedéssel tekintek vissza. Úgy gondolom, a 2008-as kőszegi Szélrózsa kiemelkedően jól sikerült, és a gyönyörű szarvasi helyszínben rejlő lehetőségeket is igyekeztünk kihasználni.

2009-től kezdődően – a nyári nagy táborokhoz képest családiasabb hangulatú – utó-, illetve előtalálkozókat is tartunk. A tél végéhez közeledve a fiatalok nemcsak a nyári élmények felelevenítését igénylik, hanem lelki feltöltődésre, „spirituális vitaminra” is vágynak.

– *Mi jelentette a legnagyobb örömet?*

– Látni, hogy újabb és újabb generációk kapcsolódnak be a Szélrózsa vérkeringésébe. A legnagyobb élmény ennyi fiatalal együtt munkálkodni egy-egy találkozó létrejöttéért. Köszövény ötszáz, Szarvason háromszáz önkéntes munkatársunk volt. Úgy érzem, ebben az összefogásban rejlik a Szélrózsa egyik nagy titka.

A február 12-ei Szélrózsa-utótalálkozó fő koordinátora már Mesterházy Balázs volt.

– A találkozások és a mosolyok jelentették számomra ma a legtöbbet. Hálás vagyok érte, hogy olyan emberekkel dolgozhatok együtt, akikben megbízhatok, és akiknek a munkája miatt nem kell szoronganom. A gyermek- és ifjúsági osztály hathatós segítségével, hetven munkatárs közreműködésével valósult meg a program. Lelkesítő így indulni előre, Fonyódliget felé.

– *Korábban voltak olyan hírek, hogy megszűnik a Tízek...*

FOTO: LUKÁCS GÁBI

„Evezz a mélyre!” – *Szegedi Ágnes*, *Mesterházy Balázs*, *Gáncs Péter*, *Smidéliusz Gábor* és *Czöndör István* a fonyódligeti helyszín bejelentésekor

■ V. J.

Mekkora egy jegygyűrű súlya?

► **Ellentétben a témát feldolgozó darabok többségével, *Az aranyműves boltja* nem a humor eszközével kívánja bemutatni a párkapcsolatok természetét – II. János Pál pápának ez az oratorikus elmélkedése a házasság szentségéről szól. A kecskeméti Katona József Színház Kelemen László Kamaraszínházában 2010 adventjének első vasárnapján mutatták be a darabot, amelyről az előadás rendezőjével, Cseke Péter igazgatóval beszélgettünk.**

– Ezt a darabot *Karol Wojtyła* 1960-ban krakkói érsekként írta, *Andrzej Jawień* álnéven. A művészekkel még a város megszállása után, egyetemi tanulmányai idején köteleződtött el; előadásokat rendezett, és színészként is „működött”. Verseket és színdarabokat is írt, melyeket egyáltalán nem prédikációknak vagy a tértítés eszközének szánt. Nem papként, hanem művészként alkotott. Egy helyütt így ír: „A művészi alkotás mindig váratlanul születik. Az ihlet a lélek titka.”

– *Mikor találkozott először Az aranyműves boltjával?*

– Egy barátomtól, *Balássy Péter*től – Wojtyła több alkotásának magyarra fordítójától – kaptam ajándékba a darabot, amikor a Szentatya először járt Magyarországon. Elkezdtem olvasni, és mélyen megérintettek a benne található gyönyörű gondolatok. Könyvtáram egyik becses helyére tettem, és tudtam, egyszer még dolgom lesz vele.

Később egy másik igen jó barátom, a Budapest-Rózsák terei Árpád-házi Szent Erzsébet-templom plébánosa, *Vértesaljai László* atya kikerült a Vatikánba. Tőle kaptam egy olyan kazettát, amelyen a Szentatya versei hallhatók a híres olasz színész, *Vittorio Gassman* tolmácsolásában. Annyira tetszett, hogy eldöntöttem: megpróbálom megszerezni a jogokat a magyar kiadáshoz. Az *Útitársaknak* című CD végül Magyarország apostoli nunciusának, *Julius Janus* atyának a közbenjárása nyomán készülni kezdett el.

Közben *Az aranyműves boltjával* is „házaltam”, de sehol nem fogadták tárt karokkal az ötletet. Miután kineveztek a kecskeméti színház igazgatójának, adott volt a lehetőség, hogy másorra tűzzem. A Vatikán ezúttal is szigorúan megszabta, milyen feltevésekkel járul hozzá a darab előadásához. Ragaszkodtak hozzá, hogy II. János Pál rendelkezésének megfelelően oratorikus formában vigyük színre, és eredetileg jelmezeket és díszleteket sem engedélyeztek. Végül

némi dramatizálásra mégis lehetőségem nyílt.

– *A tekintetben is voltak megkötések, hogy milyen zenei betétek lehetnek a darabban?*

– A zeneválasztásban teljes szabadságot élvezhettem. Mióta Kecskeméten vagyok, vasárnapi misére

legtöbbször a Szent Miklós-templomba vagy más néven a barátok templomába járok. Itt hallottam a *Barátok* zenekart, amely azokat a dalokat játssza, amelyeket fiatalabb koromban magam is gyakran énekeltem. Őket kértem fel, hogy működjenek közre az előadásokon, és hogy közösen találjuk ki, milyen számok illelőnek a darabba.

– *A három idősíkon játszódó, egymásba fonódó monológokon keresztül három pár történetébe pillanthatnak be a nézők...*

– A darab első, 1939-ben játszódó része *Teréz* és *András* jegyességéről szól. Régóta barátok már, amikor megbizonyosodnak arról, hogy az

tett. Nincs igazi alapja, homokra épült. 1947-ben járunk; kapcsolatuk ekkorra már kezd végérvényesen szétszakadni. Az asszony, akinek szemszögéből a történetet megismerjük, csak vergődik a kapcsolatban.

A harmadik egységben – 1960-at írunk – a két korábban megismert házasságból született gyerekek, *Kristóf* és *Mónika* terveznek házasságot kötni. Közös életükre készülve azon gyötrődnek, vajon létezik-e egész életen át tartó szerelem. Mindketten más-más példát hoznak magukkal: *Kristóf* még egészen kicsi volt, amikor a háborúban elesett az édesapja; *Anna* azt látja, hogy szülei egy fedél alatt élnek ugyan, de lélekben külön utakat járnak.

A szereplők sorsát végigkíséri *Ádám* is. Ő az, aki az okos és a balga szüzekről szóló példázat (Mt 25,1–13) felidézésével arra figyelmeztet bennünket, hogy legtöbbször mi is alva járkalunk, és nem állunk készen a Vőlegény érkezésére. Az elkeseredett, házasságát felrúgni készülő Annának segít felismerni, mit is tegyen ebben a helyzetben. A darab végén pedig – talán még idejében – *Anna* férje, István is rádöbben, hogy milyen felelősséget is jelent a házasság: ha két ember valaha úgy döntött, hogy összekötik az életüket, akkor mindkettejüknek tenniük is kell azért, hogy működjön a kapcsolatuk.

– *Mindhárom történetben fontos szerepe van az aranyműves boltjának.*

– A darabban eredetileg *András* és *Anna* idézik fel az aranyműves szavait, aki az én rendezésemben sem jelenik meg a színpadon, viszont *Bőzsöny Ferenc* gyönyörű bariton hangján megszólal. Drámai pillanata a darabnak, amikor *Anna* elmegy hozzá,

Teréz szerepét Cseke Péter felesége, Sára Bernadette, András szerepét Fazekas Géza alakítja

életük csak együtt folytatódhat. A szerelem érzéséhez gondolat, határozott szándék is társul. Házasságuk – a *Szentírás* példázataiból vett hasonlattal élve – kösziklára épül.

Anna és *István* házassága ugyanakkor hirtelen jött érzelemből kőte-

hogy eladja a jegygyűrűjét, ami már semmit nem jelent neki, és ő azt mondja: hiába teszi az ékszer a mérlegre, az nem jelez semmit. Mert a jegygyűrűk külön-külön mit sem érnek – csak párosával van „súlyuk”.

■ – VITÁLIS –

Erő, szeretet, józanság

► **Házasságkötések megáldása alkalmából ritkán idézett szentírási igére irányította a házasság hete 2011 nyitó sajtótájékoztatóján – február 11-én az Országház Fidesz-frakciótermében – megjelentek figyelmét *Steinbach József*. A Dunántúli Református Egyházkerület püspöke Pál apostol *Timóteushoz írt második leveléből* idézett: „Mert nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét.” (2Tim 1,7) Márpedig bizonyára az életre szóló elköteleződéstől való ódzkodás is közrejátszik abban, hogy Magyarország 2002 és 2009 között a házasságkötések száma mintegy nyolc-ezerrel csökkent. Ráadásul ma már a házasságok több mint hatvan százaléka válással végződik; ez az arány egy évtizeddel ezelőtt még „csak” ötvenszázalékos volt.**

A riasztó statisztikák ellensúlyozása-képpen *Soltész Miklós*, a sajtótájékoztató első felszólalója azt is elmondta: a felmérések szerint a házasság még mindig a legfontosabb értékek

fontosnak tartó, atomjaira bomló, de közben emberi kapcsolatok után sóvárgó társadalomban élünk, és ez az ösztönös vágyódás emeli a kezdeményezést ünneppé.

Novotny Zoltán, Bíró László, Rónaszékiné Keresztes Mónika, Soltész Miklós, Steinbach József, Szabóné Nemesy Krisztina és Szabó Endre

közé tartozik, és szívük szerint az emberek átlagosan eggyel több gyermeket vállalnának, mint amennyi végül megszületik. Ezért – tette hozzá a Nemzeti Erőforrások Minisztériumának szociális, család- és ifjúságügyért felelős államtitkára – a polgári kormány családi adókedvezményekkel és a gyes megreformálásával kívánja családalapításra és gyermekvállalásra ösztönözni az állampolgárokat, és szorgalmazza a családi életre nevelés beépítését a tantervbe.

Divattá kell tenni a családot – foglalta össze a feladatot *Rónaszékiné Keresztes Mónika* országgyűlési képviselő, az Országgyűlés népessédpolitikai albizottságának elnöke. Követendő és követhető példaként kell megjeleníteni a házasságkötést és a gyermekvállalást, nem elhallgatva azt sem, hogy ezek „műhelymunkája” bizony hitet és türelmet igényel.

Miközben azonban ezt az ideált felmutatjuk, és a házasság és a család pótolhatatlanságáról tanúskodunk, vigyáznunk kell arra, hogy ne okozunk fájdalmat azoknak, és ne rekesszük ki azokat, akiknek ez (még) nem adatott meg! A figyelmeztető szavakon túl *Bíró László* tábori püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia családreferens püspöke, a Magyar Katolikus Családegylet elnöke azt is megfogalmazta, szerinte miért is olyan népszerű a házasság hete. Értékvesztő, ugyanakkor az értékeket nagyon is

A házasság hete – miként azt a moderátori feladatot ellátó *Novotny Zoltán* újságíró, a Protestáns Újságírók Szövetségének elnöke is felidézte – tizenhat éve indult el Angliából (a sajtótájékoztatót a mozgalom alapítója, *Richard Kane* is megtisztelte jelenlétével); hazánkban a Magyar Evangélikus Szövetség (Aliansz) és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa honosította meg 2008-ban.

Az idei év házaspárjának a négy gyermeket nevelő *Szabó Endre* orvost, a Nagycsaládosok Országos Egyesületének korábbi elnökét és feleségét, a február 11-én éppen születésnapját ünneplő *Szabóné Nemesy Krisztina* gyógyszerészt választották, akik a sajtótájékoztatón a *Veled vagyok egész* mottóról beszéltek az egybegyűlteknél. (*Lapunk olvasóival az EvÉlet múlt heti számában osztották meg gondolataikat.* – A szerk.)

Példájukkal maguk is alátámasztották mindazt, amiről a már idézett bibliai szakasz kapcsán *Steinbach József* beszélt. A református püspök szerint *Krisztus* gyermekeiként a házasságunk „működtetéséhez” is kapunk segítséget: felülről való erőt az eskü megtartásához, olyan szeretetet, amely képes háttérbe szorítani, sőt feláldozni önmagát a másikért, és józanságot ahhoz, hogy a kapcsolatot odafigyeléssel, tudatos munkával ápolni tudjuk.

■ V. J.

Budapesti koncertjét megelőzően az alberti evangélikus gyülekezet templomában vendégszerepelt múlt szombaton *Mekis Péter* orgonaművész és a – *Brebovszky Klára* vezette – *Boyzless Voice* kórus (*képünkön*). A házasság hete alkalmából a településen első ízben szervezett istentisztelet igehirdetője a tizedik házassági évfordulóját ünneplő *Péter Zoltán* ceglédi evangélikus lelkész volt.

■ LUKÁCS GABI felvétele

Massa Simon emlékezete

A budapesti Polaris Csillagvizsgálóban február 26-án e sorok írójának szervezésében tartják meg a hazai csillagásztörténetészek éves seregszemláját, a csillagásztörténeti találkozó 2011 elnevezésű rendezvényt.

A tavalyi összejövettel egyik legizgalmasabb előadását *Farkas Gábor Farkas*, az Országos Széchényi Könyvtár Régi Nyomtatványok Tárának osztályvezetője tartotta. *Égre írt történelem – Létező és képzeletbeli égi jelenségek Magyarországon a XVI. században* címmel a középkori Magyar- és Erdélyország csillagászati megfigyeléseit vette sorra: valós jelenségeket, valamint elképzelt vagy hibásan azonosított látnivalókat, az üstökösöktől kezdve a légköroptikai jelenségekig.

A prezentációban említett asztronómusok, kalendáriumírók, a jelenségeket megfigyelő és lejegyző vagy évtizedekkel későbbi krónikákban ezekről a közzsájon forgó eseményekről írásban nyomot hagyó polgárok, tanítók és lelkészek többsége felvidéki és erdélyi evangélikus volt.

Egyikük a négyszázhetvenöt esztendeje született *Massa Simon*, aki egy 1549. január 14-i légköroptikai jelenségről tudósított. A megfigyelt esemény az úgynevezett halojelenségek csoportjába tartozik. Kialakulásukért a rossz időjárás előhírnökeként megjelenő cirruszfelhőkben lebegő apró jégyszemcsék a felelősek. Fénytörő hatásuk révén a Nap és a Hold képe az égbolt más pontjain „égi délibábként” jelenhet meg. A szakirodalomban szereplő megnevezésük melléknep és mellékhold. A Nap és a Hold körül kialakulhatnak fényes körívek, naphalók és holdhalók is, illetve ezekhez kapcsolódó úgynevezett érintő ívek.

A Massa által leírt esetben három melléknep tűnt fel az égbolton. Mivel ekkoriban a légköri látványosság valódi fizikai hátterét nem ismerték, a jelenséget megfigyelő brassói polgárok – és több más krónikáiról is – a neves reformátor és

humanista, *Johannes Honterus* kilenc nappal később bekövetkező halálával hozták összefüggésbe.

Massa Simon (Simeon) életéről részletesebb adatokat találhatunk *Színnyei József Magyar írók élete és munkái* című művében, illetve az *Allgemeine Deutsche Biographie* című munkában. Massa 1536-ban Brassóban született német eredetű családban. Apja, *Keresztély* a Brassó vármegyei Rozsnyó evangélikus lelkésze volt. Simon 1563-tól szülővárosa lutheránus gimnáziumának rektoraként működött. 1569-től ő is a lelkesí pályát választotta, és a szászhermányi erődtemplom gyülekezetében szolgált. 1580-ban édesapja egykori állomáshelyén, Rozsnyón folytatta papi pályafutását. 1591-ben Brassó városi lelkészévé választották.

Ugyanakkor érdemes megjegyezni, hogy Massát lutheránus kortársai a kriptokálvinista irányzat képviselői között tartották számon. Életének hatvankilencedik évében, 1605. november 8-án szülővárosában hunyt el.

A Honterus halálához kapcsolt naphalo-leírásokat nevezetes krónikájában hagyta az utókorra. A *Chronicon Transilvaniae* kéziratot formában készült. Idővel többen bővítették és folytatták. Kiindulópontja az Úr 997. esztendeje. Massa kronológiáját *Fuchs Márkus, Lupinus Keresztély* nagyszebeni városi lelkész, *Oltard János* és végül *Ziegler János* látta el újabb és újabb kiegészítésekkel, egészen 1699-ig. Ebben a formájában látott napvilágot nyomtatásban: *Joseph Trausch* szerkesztésében jelent meg *Chronicon Fuchsio-Lupino-Oltardinum...* címmel 1847–48-ban Brassóban, két kötetben.

Bár a krónika eredeti szerzőjének emlékezete az évszázadok során majdhogynem feledésbe merült, reményeink szerint e rövid írással a 21. század számára is sikerült megidézni a szász krónikás-rektor-lelkész, Massa Simon alakját.

■ REZSABEK NÁNDOR

Istentiszteleti rend • 2011. február 20.

Hetvened vasárnap. Liturgikus szín: zöld. Lekció: Mt 20,1–16; 1Kor 9,24–27. Alapige: Ézs 1,11–17. Énekek: 320., 363.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Bolba Márta; du. 6. Balicza Iván; **II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztójanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv., összegyűlekezés napja) Mártonffy Marcel; du. 2. Féner Tamás fotóművész tárlatmegnyitója; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstock M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv., liturgikus istentisztelet) Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; de. 11. (úrv., kantátazenés istentisztelet) D. dr. Harmati Béla; du. 6. (úrv., ifjúsági) Kovács Áron; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Pelikán András; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv.) Szabó Bertalan; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Szabó Bertalan; **IX., Haller u. 19–21., I. em.** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; **Gát u. 2. (katolikus templom)** du. 6. (vespera) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Horváth-Hegyi Áron; de. fél 11. (úrv.) Horváth-Hegyi Áron; du. 6. (vespera) dr. Blázy Árpádné; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (családbarát istentisztelet) dr. Blázy Árpádné; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bolba Márta; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; du. 6. (zenés áhitat) dr. Bácskai Károly; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. (úrv.) Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Fekete Gy. Viktor; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Nagyné Szeker Éva; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Zsiros András; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Zsiros András; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Kósa László; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Kósa László; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátys; **BudafoK, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (úrv.) dr. Lacknerné Puskás Sára; **Soroksár, Otthon Közösségi Ház, Szítás u. 112.** du. 4. Győri János Sámuelné; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Ittész István.

Összeállította: BODA ZSUZSA

Készül a hazai vallási közösségek leltára

Készül a magyarországi egyházak leltára – adta hírül a *Magyar Nemzet* című napilap február 7-ei száma.

A munkát *Máté-Tóth András* valláskutató vezeti a Szegedi Tudományegyetem munkatársaival közösen. Indokuk: a magyar társadalomnak joga van tudni, hogy melyek azok a vallási közösségek Magyarországon, amelyek mindmáig megmaradtak, és ténylegesen működnek.

Adataik szerint jelenleg 307 vallási közösség van bejegyezve. Közülük 143 rendelkezik telefonszámmal, 125 volt telefonon elérhető, 126-nak van honlapja, és hat olyan akad, amely nem tartja magát vallási közösségnek.

Magyarországon száz ember is elegendő ahhoz, hogy egyházat lehessen alapítani. Hogy miként lehetne elejét venni az álegyházak létrejöttének, arról a kutató azt mondta:

megérett az idő arra, hogy a vallási közösségek jogi státusa ügyében társadalmi konszenzus szülessen, ami magával kell, hogy hozza az egyházi törvény módosítását, különös tekintettel az egyházalapítási kritériumokra.

A valláskutató következtetése szerint megalapozottan feltételezhető, hogy a bejegyzett vallási közösségeknek legalább a fele ma már csak papíron létezik – olvasható a napilapban.

Ökotérkép

Első lépés a fenntartható fejlődéshez vezető úton

Kevesebb víz, hulladék, energia, Evangélikus Konferencia-több megtakarítás, és Missziói Otthon tisztább jövő Balatonszárszó

Ehhez a legjobb eszköznek az „ökotérkép” módszertan látszott.

Az ökotérképezést *Heinz-Werner Engel* belga ökotanácsadó fejlesztette ki. Az eszközt Belgiumban az ABECE (The Belgian Association of Eco Counsellors), nemzetközi szinten az INEM (International Network for Environmental Management) terjesztette. A magyar változatot a Környezettudatos Vállalatirányítási Egyesület (KÖVET-INEM Hungária) készítette el 2000 októberében.

Az ökotérkép elsősorban háztartások, kisvállalkozások által használható, az aktuális környezeti állapot feltárását és a környezeti kockázatok azonosítását segítő módszer. Előnye, hogy átfogó és szem-

fogyasztást, a szennyvízkezelést, a talajterhelést éppúgy, mint a levegő állapotát, az elhelyezkedésből adódó esetleges zavaró tényezőket – szagok, zaj, por –, illetve az ezekből fakadó kockázatokat, majd az adatok ismeretében határozzuk meg a teendőket.

Balatonszárszón az otthon munkatársai mellett a Menyegző Értéktörző Egyesület (amely a kulturális, történelmi, népi értékek megőrzésén túl az épített és a természeti környezet védelmét is célul tűzte ki) önkéntesei készítették el az ökotérképet.

Térképünk szerint a beavatkozásokat az otthonban az alábbi három szempont szerint kellett megtervezni: a környezeti terhelés csökkentése, fenntarthatóbb, anyag- és költ-

A projekten dolgozók azonban nem pihenhetnek, hiszen az adminisztratív feladatok mellett a pályázatban vállalt tájékoztatási kötelezettségeknek is eleget kell tenniük. Az elkövetkezendő időszakban több fórumon – magában az intézményben és több egyházmegyéinkben is – előadásokra, környezetvédelmi-energetikai konferenciákra, „road-show-kra” kerül sor a fejlesztéssel kapcsolatban.

Itt, az *Evangelikus Élet* hasábjain, kihasználva, hogy az egyháztagok, gyülekezetek, intézmények széles körét érhetjük el, havonta tervezünk rövid ismertetőt megjelentetni, amelyben a projekt aktuális fejleményein túl azokat a hasznos tudnivalókat, lehetőségeket, módszereket is közzétesszük, amelyeket a kisebb-nagyobb közösségek – akár háztartások, gyülekezetek is – alkalmazhatnak, csökkentve rezsiköltségeiket és a környezet terhelését.

Minden konkrét céllal végrehajtott fejlesztés előfeltétele, hogy tisztában legyünk adottságainkkal, lehetőségeinkkel, rámutassunk a hiányosságainkra, így tisztázzuk a fejlesztendő céltérületeket, a fejlesztés irányait. Balatonszárszón sem történhetett ez másként: miután a fejlesztési koncepcióhoz illeszkedő forrást, pályázati kiírást találtunk, fel kellett mérnünk, hogy a víz- és energiafelhasználás, a hulladékezelés területén, illetve a különböző környezeti terhelést okozó tevékenységeket tekintve hogyan is áll az otthon. Megvizsgáltuk, milyen jellemző folyamatok vannak, melyek azok a területek, ahol kell és tudunk is változtatni, hogy a környezetet érő kockázatokat minimálisra csökkentsük.

Belettekés a jövőbe

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

„KOMPLEX FENNTARTHATÓSÁG” MINTAPROJEKT
a balatonszárszói Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthonban

„Kevesebb víz, hulladék, energia, több megtakarítás, tisztább jövő”

kedvezményezett: Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthon, Balatonszárszó

Az Európai Unió és a Magyar Állam
által nyújtott támogatás összege 52 658 434 Ft

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Regionális Fejlesztési Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
UNEF Információ Központ
1051 Budapest, Üllői út 48-49-50-51
tel: 06-1-490-6000 • www.nfu.hu

léletes képet ad arról, hol tartunk a környezetvédelem terén, valamint hogy a háztartás, a vállalkozás tagjainak részvételével készíthető el, így mindenki legalább alapszinten tisztában lehet az őt és munkahe-lyét közvetlenül érintő egészségügyi, ökológiai, természetvédelmi, technikai hatásokkal. Ez a tudás és szemléletmód segíthet a „gondolkozz globálisan, cselekedj lokálisan” elv alkalmazásának elsajátításában, amely egyik alapja a fenntartható fejlődést középpontba helyező működésnek.

A környezeti állapot felmérése során az adott létesítménynek és környezetének az alaprajzán, térképen többféle tényezőt jelölünk. Vizsgáljuk és ábrázoljuk például az energiafelhasználást, az energiahatékony-ságot, a hulladékgazdálkodást, a víz-

séghatékony működés (a víz-, villa-mos- és fűtésienergia-felhasználás, a keletkező hulladékok csökkentése), a környezeti tudatosság növelése (dolgozók, vendégek és a szélesebb egyházi közvélemény tájékoztatása, képzése).

Az ökotérkép segített megismer-ni intézményünk működését, jól támogatta a későbbi projekttervezői munkát, illetve segít abban, hogy a fejlesztés eredményeit mérni tudjuk. Jó szívvel ajánljuk saját ökotérképük elkészítését mindazon háztartásoknak, intézményeknek, gyülekeze-teknek, amelyek tenni szeretnének energiahatékony, környezettudatos működésükért, fenntartható fejlődésükért. (A módszertani ismertető elérhető: <http://www.14000oregistry.com/pdf/ecomaph.pdf>)

■ KOCSIS ISTVÁN

Programsorozat a környezet- és teremtéstudatos életmódért

► A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának Szociál-
etikai Bizottsága indította út-
nak február 5-én, szombaton
Tégláson azt az ökumenikus
programsorozatot, mely az *Új
Magyarország fejlesztési terv –
Környezet és energia operatív
program* (KEOP 6.1.0/B) pályá-
zatának támogatásával valósul
meg. A program hivatalos cí-
me: *Tradicionális és innovatív
értékek tudatosítása és érvényre
juttatása a fenntartható közös-
ségi életmód szolgálatában, rö-
videbben: Tradicionális és inno-
vatív értékek dialógusban*
(TIÉD). A program felelőse dr.
Bóna Zoltán, a Magyarországi
Egyházak Ökumenikus Taná-
csának főtthkára, szakmai veze-
tője pedig dr. Béres Tamás do-
cens, az Evangélikus Hittudo-
mányi Egyetem Rendszeres Teo-
lógiai Tanszékének vezetője.

Téglás egyben a pályázat székhelye,
a Téglási Református Egyházközség
pedig a program első házigazdája. A
pályázat keretében februártól októ-
berig tizenkét településen kétnapos
rendezvényeket tartanak, melyek-
nek keretében előadások, kiscso-
portos műhelymunka, kerekasztal-
beszélgetés, vetélkedő, kézműves-
foglalkozás, kulturális est és istentisz-
telet várja a résztvevőket: fiatalokat
és az idősebb korosztályt, családokat
gyülekezeti tagokat és a település

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Sánta Anikó

minden lakóját felekezeti és vallási
hovatartozástól függetlenül.

Mindezek célja, hogy tudatosítsák
a programban részt vevőkkel saját,
közösségi életvitelük fenntartható
elemeit, emellett világossá váljon a
változtatás szükségessége vagy lehe-

tősége. Olyan közös tanulásról van
tehát szó, amelyben a saját életvite-
lünket, szemléletünket és hétközna-
pi gyakorlatunkat vizsgálhatjuk meg,
és a szükséges tanulságot levonva lép-
hetünk tovább.

A hasznos ismereteket nyújtó,
szakemberek által tartott előadás-
kon olyan területek kerülnek elő,
mint az ökológia, energetika, építke-
zés, táplálkozás, egészségmegőrzés,
munka, szabadidő és közlekedés. A
műhelymunkák során a kisebbek
(zenés) kézműves-foglalkozáson éne-
ket tanulhatnak, természetes anya-
gokból játékot készíthetnek. A felnőt-

tek beszélgetésen, drámafoglalko-
záson vehetnek részt, és megvizsgál-
ják azokat a lehetőségeket és nehé-
ségeket, amelyek saját lakóhelyü-
kön, szűkebb közösségükben jel-
lemzőek. Ebből kiindulva olyan ki-
sebb tervet állítanak össze, amely a
mindennapokban is megvalósítható.
A olvasó- és meditációs sarokban kü-
lönféle kiadványok, információs
anyagok várják a téma iránt érdeklő-
döket.

A szervezők odafigyelnek, hogy ha
lehet, helyi termelőktől származó, az
egészséges táplálkozásnak megfele-
lő ételeket kínáljanak az étkezések so-
rán, megismertetve egy-egy hagyó-
mányos specialitást is. A rendez-
vény ideje alatt méltányos kereskede-
lemből származó (fair trade + fair
plant) kávét és teát fogyaszthatnak a
résztvevők, hogy kedvet kapjanak az
otthonra való beszerzéshez is.

A program rész céljai között szere-
pel a fenntartható életmódhoz elen-
gedhetetlenül szükséges összefogás,
közös felelősségvállalás hangsúlyozá-
sa és elősegítése, melynek különösen
jó alapot nyújthatnak az egyes gyü-
lekezetek, közösségek.

Az alábbi helyszíneken és időpon-
tokban lesznek evangélikus gyüleke-
zetek a program házigazdái: Balas-
sagyarmat, február 19–20.; Mezőbe-
rény, április 9–10.; Pápa, április 14–
15.; Sopron, szeptember 24–25. A to-
vábbi helyszínekről, időpontokról és
friss hírekről a pályázat keretében
indított honlapon olvashatnak az ér-
deklődők: <http://tied.meot.hu>.

■ JCsCs

Lapzártánkorkor tárgyalták

Az egészséges környezethez való jog és
a jövő nemzedékek érdekeinek képvi-
selete a készülő magyar alkotmányban
című konzultációra került sor febru-
ár 14–15-én a jövő nemzedékek or-
szággyűlési biztosának irodája és a
Pázmány Péter Katolikus Egyete-
men működő Jean Monnet Tanszék
szervezésében. A rendezvényen –
Felelős teremtménytárrá nevelés a
prevenció jegyében, avagy a faültetők
reménysége címmel – előadást tartott
Magyarországi Evangélikus Egyház
elnök-püspöke, Gáncs Péter is.

FOTÓ: HORVÁTH-HEGYI ÁRON

A szügyi evangélikus gyülekezetben és sórványáiban töltötte a vízkereszt
ünnepe utáni utolsó vasárnapot dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerü-
let püspöke. Előbb Patvarcon, majd az anyagyülekezetben hirdette az ígét,
továbbá tájékozódott a szügyi parókiaépítés terveiről. Ezt követően Moho-
rán abban a templomban prédikált, amelyben 1882-ben Mikszáth Kálmán
másodszor is házasságot kötött Mauks Ilonával. A szolgálati körút Madách
Imre falujában, Csesztvén ért véget. A liturgiát minden esetben Blatniczky
János Dániel helyi lelkész végezte.

HIRDETÉS

BÉRES Az egészséges emberért

Betegség vagy kikapcsolódás?

Tél vége felé mindnyájan érezzük, hogy
szervezetünk igen legyengült, hamar el-
fáradunk, reggelente kimerülten ébre-
dünk. Ha szervezetünk megnövekedett
vitamin-, ásványi anyag- és nyom-
elem-szükségletét nem pótoljuk meg-
felelően, az immunrendszerünk képte-
len lesz védelmet nyújtani a betegsé-
gekkel szemben, így az általában tava-
szig tartó időszak csak a megfázásról,
a nátháról és a kisebb-nagyobb meg-
betegedésekről szól.

Több módon is erősíthetjük szerve-
zetünk ellenálló képességét: kerüljük a
rendsztelen étkezést, fogyasszunk
minél több zöldséget és gyümölcsöt, ne

feledkezzünk meg a kellő mennyiségű
folyadékfogyasztásról, törekedjünk a
stressz kerülésére, iktassunk be minél
több testmozgást a mindennapjainkba.

A megfelelő, kiegyensúlyozott étrend
mellett immunrendszerünk komplex
védelméhez a Béres Gyógyszergyár
legújabb terméke, a **Béres Immun
Herbal** is segítséget nyújthat. A készit-
mény növeli a szervezet ellenálló képes-
ségét, természetes hatóanyagokkal és
a ginzeng, illetve az echinacea gyógy-
növények erejével élénkíti az immun-
rendszert, hogy a tél végi időszak ne a
megfázásról, hanem a kikapcsolódás-
ról szóljon. A készítmény szedése ajánl-

lott: az ellenálló képesség növelésére a
többnyire ősztől tavaszig előforduló hu-
rutos időszakokban; a hűléses és más
jellegű légúti betegségek (például influ-
enza, megfázás, nátha, hörghurut) ki-
egészítő kezelésére, valamint az ilyen
esetekben megnövekedett vitamin-,
ásványi anyag- és nyomelem-szükség-
let kielégítésére.

A **Béres Immun Herbal** ellenál-
lóbbá teszi a szervezetünket, hogy a be-
tegség többé ne legyen befolyásoló té-
nyező. A tél végi influenzaszegzon
ugyanis nemcsak a betegségek ideje le-
het, hanem a kirándulásoké, a mozgá-
s és a közös programoké is.

BIH1102PR

A Béres Immun Herbal® gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású készítmény.

A kockázatokról és a mellékhatásokról olvassa el a betegtájékoztatót, vagy kérdezze meg kezelőorvosát, gyógyszerészét!

EVÉL&LEVÉL

Soha ne mondd, hogy soha...

Köszönöm Rados Péter szelíden csipkelődő glosszáját (*Élmény, EvÉlet*, feb-
ruár 13.), amellyel emlékeztet tévedésemre: valóban nem Cserhalmi György,
hanem – a fájdalmasan korán elhunyt – Csegey Dénes foglalta le jelképe-
sen a Magyar Televíziót 1989-ben. A tévesztés oka nyilván az lehet, hogy a
kitűnő színész a magyar nemzet követeléseit olvasta akkor fel. A mellékelt
fotón látható, amint egymás mellett állnak. A képet talán magam is egy fán
csüngve, mindenesetre tömegben aszalódva készítettem... Köszönöm a pon-
tosítást, amely mindannyiunkat emlékeztet arra: bánjunk óvatosan a „soha
nem fogom elfelejteni” jellegű kifejezésekkel.

FABINY TAMÁS

Két válasz – az ügy meglátásában egyetértve, de másfelől is megvilágítva

1. Szilas Attilának (*EvÉlet*, február 6.): Sajnálatos, hogy templomba járó tag-
jaink közül számosan egyházunk azonosságát közömbös külsőségekben lát-
ják, és nem a tanításban. De hitvallási irataink szerint a közömbös szertar-
tási kérdésekben nem szabad változtatni akkor, ha a gyülekezetek abban a
tanítás változtatását sejtik. Ezt már az új liturgia bevezetésekor is meg kel-
lett volna gondolni és időt szánni a változás előkészítésére. Viszont a mai vi-
lág sürgős kérdéseire szükséges és lehetséges bibliai és reformátori alapon
felelni reformátori hitű testvéreinkkel. (Református atyánkfiainak csak ott
kísértésük minket lenyelni, ahol ők vannak többen.)

2. Laborci Gézának (*EvÉlet*, február 6.): Az egyház valóban nem fegyház. De
a teremtés rendjének fegyelmét nem oldhatjuk fel olcsó kegyelemben. Luther sze-
rint a világot a törvénnyel kell kormányozni, nem a kegyelem evangéliumával.
Vegyes, vályog- és (rosszul égetett) téglalapozással nem lehet maradandót épí-
teni. A régi pesti „felhőkarcoló”, az OTI-palota súlyát – és ezzel magasságát – cök-
kenten kellett, mert bauxitbetonra épült. – Nem a kísértőn múlik a bűn, hanem
a bűnre hajló bizonytalanságunkon. De az elesés ellen segít a korlát és a bot.

Szolgatárs-testvéri tisztelettel és szeretettel:

DR. ZSIGMONDY ÁRPÁD lelkész, levéltáros, nyugdíjas (Budapest)

Én kíváncsi vagyok a vitára!

Tisztelt Szerkesztőség! Jelenem, biztos kivételként, én – igenis – kíváncsi
vagyok a vitára, és kikérem magamnak, hogy Glazewski Márta tanár az én
nevemben (no meg – esetleg – más olvasók nevében) a tárgybán idézett nyi-
latkozatot megtegye (*Az olvasók nem kíváncsiak vitákra, EvÉlet*, február 13.).
Persze ha az a céljuk, hogy kizárjanak a lap olvasói közül az ilyen kirekesztő
nyilatkozattal, jelentem, a legjobb úton vannak... A vita folytatását majd
Herényi Istvánnal telefonon – magánemberként, egyénileg – intézem, mert
hiszen „az olvasók nem szélsőséges nézetek vitáira kíváncsiak...” (Ezen utol-
sók mondatból azt is megtudhattuk, hogy a „nézeteknek” vannak „vitái”)
Tisztelettel:

NÉMETH MIKLÓS (Sopron)

HIRDETÉS

Február 24-én, csütörtökön 18 órakor dr. Csepregi Zoltán, az Evangéli-
kus Hittudományi Egyetem tanára Ébredési mozgalmak Magyarorszá-
ról Finnországba és Finnországból Magyarországra címmel tart előadást
a Kalevala Baráti Kör finn kultúra napi rendezvényén, a Deák Téri Evan-
gélikus Gimnázium dísztermében (Budapest V., Sütő u. 1.). Az esten köz-
reműködik a Kalevala kórus Katonáné Malmos Edit vezényletével. A be-
lépés díjtalan, mindenkit szeretettel várunk!

HIRDETÉS

A fennállásának harmadik évtizedébe lépő Ökumenikus Tanulmányi Köz-
pont szeretettel arra kéri az ökumenikusan elkötelezetteket, hogy sze-
mélyi jövedelemadójuk egy százalékát adományozzák tevékenységének
támogatására, engedelmeskedve az apostol tanításának: „...kölsönös egyet-
értés legyen közöttetek (...), hogy egy szívvel, egy szájjal dicsőítsétek a mi
Urunk Jézus Krisztus Istenét és Atyját.” (Róm 15,5–6)
Adószámunk: 18008223-1-43.

HIRDETÉS

A vakmisszió felhívása

Az Evangélikus Missziói Központ támogatásával végzi munkáját Oros-
házán a vakmisszió. Célja látássérült evangélikus testvéreink összefoga-
sa, táborok szervezése.

Várjuk mindazok jelentkezését, akik látássérültként élnek egy evan-
gélikus gyülekezetben. Azokra is számítunk, akik ismernek ilyen embe-
reket. Őket arra kérjük, hogy küldjék el a gyülekezeteikben levő látás-
sérültek vagy vakok nevét, elérhetőségét a vakmisszio@lutheran.hu e-
mail címre.

Ebben az esztendőben szeretnénk az Evangélikus énekeskönyvet is meg-
jelentetni Braille-írással. Várjuk azok jelentkezését, akik szeretnének kap-
ni ebből az énekeskönyvből – ingyenesen. (Az Új ének már megjelent!)

HIRDETÉS

Confessio fehéren-feketén címmel nyílik templomtárlata *Féner Tamás-nak* a békásmegyeri evangélikus templomban február 20-án, az össze-
gyülekezés napján. Féner Tamás e tárlata újabb kísérlet, mellyel a mű-
vész nemcsak önmagának, de a képeit szeretőknek is nyilvánvalóvá akar-
ja tenni: szó és kép összetartozik. De valóban összetartozik? Ezt dönt-
se el ki-ki maga; ez már a néző szabadsága.

A február 20-án délelőtt 10 órakor kezdődő istentiszteleten *Márton-
ffy Marcell* prédikál. 12 órától közös ebédre várjuk vendégeinket. A ki-
állítás 14 órakor *Verebélyi Kincső* etnográfus nyitja meg. Rendezte *Jer-
ger Krisztina* művészettörténész. Közreműködik *Pétery Dóra* zongorán és *Varga Ferenc* hegedűn. A tárlat április 20-áig hétköznaponként dél-
előtt 9 óra és délután 4 óra között, valamint vasárnap délelőtt látogat-
ható. Cím: 1038 Budapest, Mező utca 12.

HALÁLOZÁS

A feltámadás élő reménységében adjuk hírül, hogy *Taschner Ilona* Fé-
bé-diakonissza, az Újpesti Evangélikus Egyházközség presbitere és
gyülekezeti munkatársa, a Déli Evangélikus Egyházkerület hűségérme-
se hazatért Urához, Teremtőjéhez. Temetése február 24-én 9 órakor lesz
az Újpest-Megyeri úti temetőben. „Áldott a mi Urunk Jézus Krisztus Is-
tene és Atyja, aki nagy irgalmából újjászülte minket Jézus Krisztusnak a
halottak közül való feltámadása által élő reménységre.” (1Pt 1,3)

HIRDETÉSEK

Szeretettel hívjuk az érdeklődőket *Pe-
ge Kornélia* (hegedű) zeneakadémi-
ai hallgató diplomakoncertjének fő-
próbájára a békásmegyeri evangéli-
kus templomba (1038 Budapest, Me-
ző utca 12.) február 26-án, szomba-
ton délután 18 órára. Zongorán köz-
reműködik: *Csipkai Éva*. A műsor: *J. S. Bach: Chaccone a d-moll partitú-
rából (BWV 1004); Brahms: D-dúr
hegedűverseny.*

APRÓHIRDETÉS

Tatabánya belvárosában (a főiskolától
öt percre) másfél szobás, felújított, el-
ső emeleti lakás megbízható *albérlők-
nek* kiadó. Érdeklődni a 20/824-2018
egyházi flottás telefonszámon lehet.

EVANGÉLIKUS ÉLET. ÉLED. ÉLED?

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból február 20-ától február 27-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
6.00 / Tenkes Rádió (Siklós) <i>Lélekhangoló.</i> Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (on-line adás: www.tenkesradio.hu) 9.50 / m1 <i>Kérdések a Bibliában</i> 10.00 / Duna Tv <i>Református istentisztelet közvetítése felvételről Gödöllőről</i> 10.04 / Kossuth rádió <i>Református istentisztelet közvetítése Budapestről, a mátyásföldi templomból</i> Igét hirdet: Bíró Ferenc lelkész 10.05 / m1 <i>Református magazin</i> 10.30 / m1 <i>Evangélikus ifjúsági műsor</i> 16.00 / Bartók rádió Összkiadás. Liszt Ferenc or- gonaművei, 1. rész	10.00 / Torony Rádió (Békés) <i>Lélekhangoló.</i> Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (on-line adás: www.toronyradio.hu) 10.00 / Viasat History <i>Poncius Pilátus: az ember, aki megölte Jézust (angol do- kumentumfilm, 2003)</i> 14.00 / Európa Rádió (Miskolc) <i>Határtalan.</i> Benne: az Evan- gélikus Rádiómisszió összeál- lítása (on-line adás: www.euradio.hu) 20.00 / PAX <i>Kerékpártúra egyháztörténeti utakon.</i> Iskolatemplomok 20.40 / Duna Tv <i>Hol zsarnokság van...</i> (magyar dokumentumfilm) 21.40 / m1 <i>Fekete és kék (amerikai filmdráma, 1999) (86’)</i>	11.40 / TV2 <i>Befejezetlen élet (amerikai– német filmdráma, 2005) (97’)</i> 13.00 / PAX <i>Én vagyok az Ajtó</i> A Zákeus Médiacentrum evangelizációs műsora 14.35 / Kossuth rádió <i>Tér-idő.</i> Kőrösi Csoma Sán- dor, az utazó 14.55 / Duna Tv <i>Virágzó Magyarország</i> 21.00 / Duna Tv <i>Kopaszkutya</i> (magyar játékfilm, 1981) (96’) 22.10 / Bartók rádió <i>Hang-fogó.</i> Benne: Bach–Liszt: a-moll prelúdi- um és fuga BWV. 543. 1.25 / TV2 <i>Perlasca: Egy igaz ember története (magyar–olasz– francia film, 2002) (124’)</i>	13.30 / Kossuth rádió <i>„Tebenned bíztunk eleitől fogva...”</i> A református egyház féléórája 14.00 / Bartók rádió <i>A hét zeneszerzője: Felix Mendelssohn Bartholdy</i> Benne: 115. zsoltár 14.00 / Kossuth rádió <i>Arcvónások</i> Mauer Oszkár borász 14.30 / m1 <i>Kémek a porfészekben (ma- gyar dokumentumfilm, 2008)</i> 16.34 / M. Katolikus Rádió <i>Testvéregyházaink életéből</i> Jelentések a protestáns világból 21.45 / m1 <i>Elvesztett múlt (olasz tévéfilm, 2009) (102’) 1. rész</i> 22.15 / m2 <i>Záróra</i>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
5.20 / m1 <i>Hajnali gondolatok</i> 11.15 / Kossuth rádió <i>A Hely</i> (riportműsor) 12.45 / M. Katolikus Rádió <i>Gospelkrónika</i> 14.30 / Duna Tv <i>Szelíd szálakon</i> A nemezelésről 17.15 / PAX <i>Invocatio Musicalis</i> Korál- és zsoltárfeldolgo- zások 21.00 / Bartók rádió <i>A bihari remete</i> 200 éve halt meg Bessenyei György 21.10 / Duna Tv <i>Viva, Kuba!</i> (kubai játékfilm, 2006) (80’) 23.25 / m1 <i>Szélesváson</i> (filmes magazin)	8.00 / Duna Tv <i>„Harangok zúgnak bennem”</i> Egy óra Csoóri Sándorral 13.36 / Bartók rádió <i>XXIV. debreceni Bartók Béla nemzetközi kórusverseny 2010</i> A római Coro Musicanova énekel 14.00 / Bartók rádió <i>A hét zeneszerzője: Felix Mendelssohn Bartholdy</i> Benne: Éliás – részletek 21.10 / Bartók rádió <i>Hang-fogó.</i> Benne: Charpentier: Te Deum 21.15 / Duna Tv <i>Magánélet (francia–olasz játékfilm, 1961)</i> 21.40 / m1 <i>Feldobott kő</i> (magyar film, 1968) (83’) 22.20 / m2 <i>A művészetek hídjá</i> (francia film, 2004) (121’)	5.45 / m1 <i>Hajnali gondolatok</i> 6.50 / Duna Tv <i>Élő egyház</i> (vallási híradó) 12.05 / Duna Tv <i>Isten kezében</i> 14.50 / m2 <i>10. győri üttőfesztivál</i> (zenés film) 15.45 / Duna Tv <i>Balatoni utazás</i> 20/18.: Ó, mely sok hal... 16.30 / m1 <i>Magyarország története</i> Az Árpád-kor utolsó évtizede 20.00 / Duna Tv <i>80 nap alatt a Föld körül</i> (amerikai–angol játékfilm, 2004) (115’) 21.00 / m1 <i>Az igazi tündérmese</i> (amerikai–angol családi film, 1997) (94’)	6.03 / M. Katolikus Rádió <i>Orgonamuzsika</i> 7.15 / Mária Rádió <i>Ökumenikus lapszemle</i> 9.00 / Lánchíd Rádió (Budapest) <i>Hitvilág.</i> A történelmi egyházak magazinja 9.30 / Rádió 17 (Budapest) <i>Lélekhangoló.</i> Az Evangélikus Rádiómisszió műsora 10.25 / m1 <i>Evangélikus ifjúsági műsor</i> 12.05 / Duna Tv <i>Élő egyház</i> (vallási híradó) 16.00 / Bartók rádió Összkiadás. Liszt Ferenc összes orgonaműve V/2. rész 21.10 / Bartók rádió <i>Az emberi hang dicsérete</i> Scarlatti: Négyszólamú mise

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Jézus mondja: „Az én Atyám mindent átadott nekem.” Mt 11, 27 (Zsolt 103,19; Mt 20,1–16; 1Kor 9,24–27; Zsolt 60) Afelett érzett szorongás és bűntudat van bennem, hogy becsapom őt. Azt hiszem, hogy vallásos álarcom mögé elrejt-
hetek mindent, és hazudhatom a vele való kölcsönös jó kapcsolatomat. Jé-
zus megkap mindent; az isteni tudáson és bölcsességen, természetfeletti ha-
talmon túl a döntés jogkörét, a szeretet és a kegyelem hatalmát – és a ke-
resztet. Belegondolok: már önmagában az is teher és iga, hogy a hozzá leg-
közelebb állók megcsalják, elárulják őt. Mi okból? Bizalmatlanságból, sze-
mélyes ambíciók miatt? Jézus arra biztat, adjam neki az önféltésemet, a bi-
zalmamat, a terhetem, a megfáradásom poklát is. Arra kér, hogy én is ad-
jak neki mindent. Nem kell félnem, mert nála megnyugvást találok.

Hétfő

*Ki ítélne kárhozatra? A meghalt, sőt feltámadt Jézus Krisztus, aki az Isten
jobbján van, és esedezik is értünk?* Róm 8,34 (1Móz 8,21; Lk 19,1–10; Róm 9,6–
13) Jézus szava szólal meg bennem, amely nem csak a megkövezésre váró bű-
nös asszonyhoz szólt. „*Én sem ítéllek el téged, menj el, és mostantól fogva töb-
bé ne vétkezz!*” A vádlók kezéből kifordul a kő. Mert egyetlen ember sincs,
aki a saját büntelensége révén jogot szerez az ítélkezésre. A Mester célja nem
a büntetés kiszabása vagy végrehajtása, hanem azt magára vállalva esélyt te-
remt a bűntől való megszabadulásomra, hogy visszavezethessen az Istennel
való közösségbe, ahol többé nem fenyeget semmilyen ítélet. Ezért szüksé-
ges, hogy benne higgyek, és teljes bizalommal mindennap őt kövessem. Esélyt
kaptam őbenne. És nekem most életre szóló döntést kell hoznom. Mert tu-
dom, hogyha őt követem, nem járok sötétségben.

Kedd

Hagyta, hogy a bűnösök közé sorolják, pedig sokak vétkét vállalta magára.
Ézs 53,12 (Kol 1,13–14; Zsid 12,12–17; Róm 9,14–29) Jézus nem kardoskodott
az igazáért. Kijelentést tett magáról, tetteivel Istenről adott jelet. Közben hagy-
ta, hogy azok közé sorolják, akiket megmenteni akar. Megrendít engem, hogy
az Isten sorsközösséget vállal velem. Hiszen ő nem érdemli a büntetést olyan
bűnért, amelyet én követtem el. Ha megértem azt a szeretetet, amely őt még-
is erre késztette, az Úr akarata célhoz jut bennem.

Szerda

Az asszony odaérve leborult Jézus előtt, és ezt mondta: „Uram, segíts rajtam!”
Mt 15, 25 (Zsolt 118,21; Mt 10,40–42; Róm 9,30–10,4) Nehezen hajlik a tér-
dem... Inkább szemtől szembe vagy a másik fölé helyezkedve akarok szól-
ni. Így érzem jól magam. Ez ad tartást és önbizalmat. Egyszer csak az éle-
tem úgy alakul, hogy megtörik valami abból, ami biztonságot ad. Ezért a por-
ban mászva, leborulva könyörgők az életemért vagy a szerettemért. A hit és
a hűség próbája ez. Mustármagnyi kitarásomnak meglehet a következmé-
nye. Amikor Isten válaszol: „*Legyen úgy, amint kívánod!*” – bizonyosságot
kapok!

Csütörtök

*Ugye őt verebet adnak két fillérért: mégsem feledkezik meg közülük egyről sem
az Isten.* Lk 12,6 (Zsolt 36,7; 1Kor 3,1–3/4–8; Róm 10,5–13) Fejemben kialakult
egy kép a világról. Ennek alapján elveszettnek érzem magam. Gondolataim szo-
rongássá álltak össze. Lehet, hogy el vagyok felejtve? Közönnyel veszik a létem
rezdüléseit, ugyanúgy az örömeimet és a szomorúságomat? Belesüllyedek az
érzésbe, nem érdekel senkit, hogy vagyok. Mindenki saját magával van elfog-
lalva. Jézus azonban tudatosítja bennem, hogy nem vagyok elfelejtve. Ő az, aki
számon tart, és értékesnek lát. Nem vagyok pusztá tereptárgy, hanem élő esz-
köz az ő kezében. Ez mindennél többet jelent számomra. E tudattól érdekese-
sé válik minden reám bízott, értékessé minden találkozás.

Péntek

*Figyelj beszédemre, Uram, vedd észre sóhajtozásomat! Figyelj hangos kiál-
tozásomra, mert hozzád imádkozom!* Zsolt 5,2–3 (Jak 5,16b; Jn 2,13–22; Róm
10,14–21) Közvetlen szólítom meg az Istent! Imádságban fordulok hozzá: ez
a legkevesebb és egyben a legtöbb is, amit tehetek. Nála találok biztonságot
és védelmet. Ez megnyugtát és feltölt. Kimondott, kimondatlan rész van. Jézus
biztat: vigyázzak csak arra napra, melyet éppen most élek. Mert abban van
meg a létem minden valósága és igazsága, a tettek lehetősége, a bajok meg-
oldása. Isten pontosan tudja, mire van szükségem. Keresnem kell az ő or-
szágát és igazságát, és mindent ráadásképpen megkapok.

■ BENKÓCZY PÉTER

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • **EvÉlet on-line:** www.evelet.hu, www.evangelikuselet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu.
Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). **Szerkesztőségi titkár** (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vítális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztő:** Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lu-
theran.hu). **Korrektor:** Sinkáné Zombory Katalin (katalin.zombory@lutheran.hu). **Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line:**
Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). **Rovatvezetők:** Boda Zsuzsa – Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu),
Ecsedi Zsuzsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu),
Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518;
fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó:** Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).
Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.
Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsőjével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hétvégi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

